

Zachovávať pamäť na Povstanie a chrániť česť bojovníkov proti fašizmu

Preletom leteckej techniky Ozbrojených síl Slovenskej republiky a pietnym aktom kladenia vencov začali 29. augusta dôstojné celoštátne oslavy 75. výročia Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici. Na čele sprievodu, tak ako aj po iné roky, boli priami účastníci SNP a 2. sv. vojny, ktorí so zbraňou v ruke sa postavili na obranu našej vlasti proti nemeckým nacistom, fašistom, ako aj ich prisluhovačom.

Vence vďaka položili traja najvyšší ústavní činitelia, prezidentka SR Zuzana Čaputová, predseda NR SR Andrej Danko a predseda vlády SR Peter Pellegrini,

delegácie poslancov národnej rady a vlády SR, viacerí významní zahraniční hostia, diplomati, zástupcovia miestnych samospráv a štátnej správy a, samozrej-

me, členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

Prezidentka SR Zuzana Čaputová sa v príhovore k účastníkom poďakovala „všetkým, ktorí pred tridsať storočím našli v sebe toľko sily, odhodlania a odvahy, že so zbraňou bojovali za spravodlivú a posvätnú vec. V hlbokéj úcte sa pred vami skláňam. Riskovali ste svoje

životy v boji za zachovanie ľudskosti, za záchranu európskej civilizácie, za svoju vlasť a slobodný život jej obyvateľov. ...Pravda je taká, že ste sa zaslúžili o vlasť mierou najvyššou. ...Zaslúžili ste sa o republiku spôsobom, na ktorý sú už tri generácie právom hrdé,“ vyslovila s úctou.

(Pokračovanie na str. 6-7)

Naša anketa

Pred takmer dvomi rokmi sa na tému nedostatku počtu hodín na výučbu dejepisu objavil v tlači názor študenta Trnavskej univerzity Adriána Kobetiča, že „možno by ho aj nebolo málo, ak by sa vyučoval inou metodikou. Ale v zásade ho málo je“. Dá sa s ním súhlasiť?

Karol Glamoš, predseda ZO SZPB, Trenčianske Teplice: – Mať podstatné informácie o dejinách ľudstva, ako aj o dejinách Slovákov, je logickou súčasťou základného vzdelania. Na internete si dnes možno poľahky nájsť detailné podrobnosti. Preto by sa pedagógovia mali skôr zameriavať na vysvetlenie okolností dejinných udalostí, ako striktné vyžadovať zapamätanie si mien, čísiel, dátumov a podobne, ktoré aj tak časom zabudnú. Pre náš národ, aj pre jeho budúcnosť, je potrebné mládež oboznámiť s ideológiou

(Pokračovanie na str. 3)

Protifašisti s primátorom Vallom o premenovaní časti Námestia SNP

Vo štvrtok 22. augusta prijal bratislavský primátor Matúš Vallo delegáciu SZPB vedenú predsedom Pavlom Sečkárom. Spolu s ním primátora navštívili tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer, predseda Historikkej odbojovej skupiny partizánov v SNP a zahraniční Karol Kuna a predseda Oblastného výboru SZPB v Bratislave Martin Krno.

Debata bola z oboch strán principiálne zásadová, pričom zo strany primátora Valla aj ústretová. Na rovinu priznal, že jeho zámysel nebol dobre mediálne komunikovaný, SZPB vraj mal byť o ňom informovaný vopred.

Do diskusie sa zapojili všetci prítomní, pričom tak Matúš Vallo, ako aj jeho kolegyňa a kolega vyjadrili na začiatku jednoznačné stanovisko, že

SNP je pre nich aj osobne najvýznamnejšou udalosťou našich dejín.

Na základe tohto stretnutia dal primátor návrh, že so svojimi kolegami približne do konca augusta spracuje rozdiskutovaný zámer písomne, ten zašle predsedovi SZPB na posúdenie. Potom sa obe strany opäť stret-

nú a diskutovať budú už vecných čiastkových návrhoch a zámeroch. Matúš Vallo chce totiž bratislavské Námestie SNP premeniť na ukážkový verejný priestor, čím ako symbol Slovenského národného povstania bude výrazne dôstojnejší.

Vladimír Mikunda

Perlička

Rozvod kvôli veľkej láske

Obyvatelka Spojených arabských emirátov podala žiadosť na rozvod, pretože sa nevedela vyrovať s mimoriadne veľkou láskou svojho manžela, napísal list Khaleej Times. Neuspokojovalo ju, že za rok partnerského života nezažila ani jednu hádku, manžel na ňu nikdy nenakríčal a vždy bol voči nej len dobrý. Rozhorčovalo ju aj to, že občas jej doma pomáhal s upratovaním, pričom ona ho vraj o to neprosila. Dokonca jej navaril. „Ja sa chcem hádať, niekedy aj rozčúliť, nechcem žiť len poslušne v „bezvadnom“ vzťahu. Chcem sa aspoň raz pohádať, no s mojím romantickým manželom, ktorý mi všetko odpúšťa a zahrňuje ma darčekom, to nejde,“ priznáva sa manželka. Manžel podaniu na rozvod oponuje, že neurobil nič zlé, že sa chcel stať ideálnym mužom. Spomenul, ako mu manželka raz vytkla nadváhu, po čom si okamžite nasadil diétu a začal športovať. Požiadal sudcu, aby poradil manželke nech žiadosť o rozvod stiahne. Súd prijatie rozhodnutia odložil a dal manželom šancu na zmierenie.

-r-

!!! Svetová hegemonia Západu sa skončila

Kvôli geopolitickým zmenám končí vo svete epocha západnej dominancie, Paríž musí hlboko prehodnotiť a vybudovať nové vzťahy s Moskvou, vyhlásil prezident Francúzska Emanuel Macron počas porady s veľvyslancami republiky a zdôraznil: „Každý deň nám treba kráčať týmto smerom!“

„Vidíme koniec západnej hegemonie vo svete. Okolnosti sa menia,“ vyhlásil Macron, podľa ktorého „je to, konkrétne, posilnenie nových mocností“. „Do prvého radu prišla Čína, a Rusko dosahuje vo svojej stratégii veľký úspech.“

Podľa vz.ru, 27. 8. 2019

Ospravedlňujeme sa za redakčného škriatka

V minulom čísle sme sa na tejto strane v článku „SZPB je zásadne proti premenovaniu časti Námestia SNP“ dopustili nepresnosti, keď sme uviedli, že „Predsedníctvo... schválilo návrhy na rozšírenie ÚR SZPB zo súčasných 9 na 11 členov...“

Správne to malo byť uvedené takto: Predsedníctvo schválilo návrhy na rozšírenie Predsedníctva ÚR SZPB zo súčasných 9 na 11 členov...“

Čitateľom i Predsedníctvu... sa ospravedlňujeme.

-r-

Na zamyslenie:

Do akej drzosti a tuposti dorástli Američania, keď tvrdia, že Rusko ohrozuje východné hranice NATO?

Jakov Kedmi na Rossija1 24. 8. 2019

USA sa nakazili „komplexom obete“

Detonáciu bomby o skonštruovaní prvej hyperzvukovej zbrane sveta spôsobil 1. 3. 2018 Vladimir Putin počas svojho tradičného prejavu k Federálnemu zhromaždeniu RF.

Okamžite to vyvolalo hysterické posmešky západných médiálnych „expertov“ (cha-cha-cha, len sa pozrite, aké výmysly a táraniny šíria Rusi) a nervóznou zdržanlivosťou profesionálov (spočiatku si to treba overiť a až potom komentovať).

Stačilo však poldruha roka

a nesmeje sa už nikto! Existenciu hyperzvukových raketových komplexov „Avantgard“ a „Kinžal“, rakety „Cirkon“ – zavedenie ich do sériovej výroby a nasadenie do bojovej služby – je už všeobecne priznaným faktom.

Čo sa týka Američanov, tak všetky jeho najrôznejšie orgá-

ny a inštitúcie priznali, že USA nielenže nemajú žiadnu podobnú zbraň, ale nemajú na ňu ani obranu. Preto sa ich skonštruovanie stalo hlavnou vojensko-technickou prioritou štátu. –r–

AfD rastie. Hlavne vo východnom Nemecku

Krajná pravica vo východnom Nemecku rastie. Potvrdzujú to prieskumy pred blížiacimi sa krajinými voľbami v Brandenbursku a Sasku. Xenofóbna Alternatíva pre Nemecko sa tam dotiahla, prípadne preskočila kresťanských demokratov (CDU) kancelárky Angely Merkelovej.

Rastie krajná pravica, ale na druhej strane aj Zelení. Ak by aj AfD vyhrala tamojšie voľby, nepredpokladá sa, že by sa stala súčasťou krajiných vlád. Takúto možnosť lídri hlavných politických strán vylúčili. AfD, ktorá vznikla

v roku 2013, sa pred dvoma rokmi po prvý raz dostala aj do Bundestagu, pričom ťažila najmä zo šírenia strachu z prísťahovalcov.

Rast krajnej pravice vo východnej časti Nemecka ukázal aj prieskum, ktorý začiatkom

mesiaci zverejnil denník Bild. Podľa neho má AfD dokonca vyššiu podporu ako CDU.

Na celoštátnej úrovni sú výsledky prieskumu iné. Najviac sa stále darí CDU, ktorú podporuje 26 percent opýtaných. K CDU sa pomaly približujú Zelení, ktorých by podporilo 23 percent. S odstupom nasleduje xenofóbna AfD so 14 percentami a SPD s 13 percentami. *Pravda.sk, 17. 8. 2019 (výňatok)*

Grónsko má pre USA strategický význam

Kúpa Grónska od Dánska zodpovedá životne dôležitým strategickým záujmom USA, pretože ostrov „je bránou do Arktídy“, pritom je tiež bohatý nerastnými surovinami, v prvom rade vzácnymi prvkami, poznamenal senátor – republikán za Arkansas Tom Cotton.

Aj keď existujú niektoré krátkodobé prekážky, no Grónsko by mohlo mať nakoniec výhody a očividná logika celej tejto myšlienky hovorí, že posudzovanie záležitosti bude pokračovať, prináša názor senátora The New York Times.

–r–

Rusko nemohlo USA ukradnúť technológie, ktoré nemajú

„John Bolton ešte pred rokom, rokom a pol hovoril, že Rusko blufuje. Dnes už hovorí, že im kradneme,“ povedal novinár Vzhlad senátor Franc Klinevič pri komentovaní vyhlásenia poradcu

prezidenta USA pre národnú bezpečnosť J. Boltona o tom, že najnovšie ruské hyperzvukové lietajúce aparáty zostávajú z „ukradnutých“ amerických technológií.

„V technológiách, o ktorých hovorí Bolton, USA zaostávajú za Ruskom o 15–20 rokov, a do-

behnúť to sa im ťažko podarí,“ povedal člen výboru Rady federácií pre obranu a bezpečnosť Franc Klinevič. „Tieto novinky má Rusko, USA ich nemajú. A teda hovorí, že Rusko ukradlo Spojeným štátom to, čo tie nemajú, je minimálne smiešne.“

Vz.ru z 15. 8. 2019 (výňatok)

USA sa budú vyhrážať vojnou s Ruskom na území Európy

V besede s Russia Today to vyhlásil expert Centra štúdií bezpečnostných problémov RAV Konstantín Blochin.

Vyslovil to počas komentovania nedávnej správy inštitútu o bezpečnosti EÚ a obranného kolégia NATO, o perspektívach spolupráce aliancie a EÚ. V texte sa poukazuje aj na to, že zblíženie

dvoch organizácií môže vyvolať opačný efekt „opäť posilňujúceho sa Ruska“.

„Európa sa stane bojiskom USA s RF. Je očividné, že Američania budú vydierať Európu rizikom rozpútania rozsiahleho konfliktu na jej území,“ povedal a dodal, že jeho správa odzrkadľuje „rôzne riziká, obavy a fobie“ európskych štátov ohľadne budúcnosti v podmienkach ich neurčitej budúcnosti „turbulentného sveta“. –r–

V USA modelovali atómovú vojnu s Ruskom

Britský list Daily Mail sa dozvedel, že americkí vedci z Rutgersovej univerzity, Národného centra atmosférických výskumov a z Coloradskej univerzity modelovali plnohodnotnú atómovú vojnu medzi Ruskom a USA.

Výskum ukázal, že požiare, vyvolané hromadným nasadením atómových zbraní, vyhrli do atmosféry 147 miliónov ton sadzí, ktoré sa v priebehu niekoľkých týždňov rozšíria po celej Zemi, čím zaclonia slnečný svet.

Experti predpovedajú, že na to, aby sa táto clona zača-

la viditeľne čistiť, bude treba sedem rokov a ďalšie tri bude treba, aby sa svietivosť vrátila do normálu. V priemere o 8 stupňov poklesne aj priemerná teplota, návrat do normálu bude tiež trvať desaťročia.

Vo výskume sa tiež uvádza, že atmosférické efekty spôsobia kolaps monzúnov a znač-

né cyklické zmeny El-Niño (kolísanie teploty povrchovej vrstvy vody v rovníkovej časti Tichého oceánu, výrazne ovplyvňujúce klímu).

„Vedci uvádzajú, že plnohodnotný atómový útok by bol samovraždou pre štát, ktorý sa naň podujme,“ uvádzajú vedci zdôrazniac, že použitie atómovej zbrane Spojenými štátmi a Ruskom bude mať katastrofálne následky pre celý svet.

Podľa vz.ru z 17. 8. 2019

Čo píšú iní

■ Hrdina Ruska o stíhači Su-57

„Ak naši letci dokázali počas minulej vojny stvárať na preglejkových lietadlách hotové hrdinské zázraky, len si predstavte, čo môžu dokázať na takej mašine!“

Nikomu neodporúčam na vlastnej koži skúšať silu ruského Su-57!“ – podtrhol Hrdina Ruska Jurij Vaščuk v rozhovore pre týždenník Zvezda.

ria.ru, 25. 8. 2019 (výňatok)

■ Rusi odtajnili ďalšie vojnové dokumenty

Ministerstvo obrany Ruska odtajnilo archívne dokumenty o oslobodení Moldavska a aj ultimátum generála Fjodora Tolbuchina vojskám Ríše. Rusko to urobilo na počesť 75. výročia oslobodenia Moldavska od nemecko-rumunskej okupácie.

Osobitý záujem vyvoláva archívny dokument, ultimátum generála Tolbuchina veleniu 3. rumunskej armáde a 9. nemeckej divízie, vydané hneď po oslobodení hlavného mesta Moldavskej SSR Kišineva. Ultimátum zaručovalo v prípade zastavenia odporu zachovanie života, poskytnutie lekárskej starostlivosti a bezpečnosti. Výsledkom bolo, že sa do zajatia vzdalo vyše 55 800 nemeckých a rumunských vojakov a dôstojníkov.

Pred začiatkom operácie malo nemecko-rumunské zoskupenie 197 tisíc vojakov.

Podľa kp.ru z 23. 8. 2019

■ Velvyslanectvo RF v USA odsúdilo pokusy vyrobiť zo ZSSR „podnecovateľa“ 2. sv. vojny

Pokusy médií predstavovať ZSSR ako „podnecovateľa“ 2. sv. vojny urážajú pamiatku miliónov sovietskych ľudí, ktorí bojom spasili Európu od nacistov. Autori takýchto článkov sa snažia falšovať a zamlčovať historické fakty, uviedol v článku, uverejnenom vo Washington Times, tlačový tajomník veľvyslanectva RF v USA Nikolaj Lachonin.

Jeho vyjadrenie bolo reakciou na niekoľko článkov, ktoré uverejnili Washington Times v predvečer 80. výročia rozpútania 2. sv. vojny. „V predvečer 80. výročia začiatku 2. sv. vojny sa v amerických médiách aktivizovala ďalšia rusofóbska propagandistická kampaň. Jej cieľom je prisúdiť rovnakú zodpovednosť za túto globálnu katastrofu na hitlerovské Nemecko a Sovietsky zväz a pritom vrhnúť tieň aj na súčasné Rusko,“ uvádza veľvyslanectvo.

Lachonin ďalej poukazuje na to, že autori týchto článkov „ignorujú“ alebo „úmyselne zamlčujú“ historické fakty a pokúšajú sa „znižit“ rozhodujúcu úlohu sovietskeho ľudu pri rozdrvení nacizmu“.

„Víťazstvo bolo bez akýchkoľvek pochybností dosiahnuté spoločným úsilím spojencov antihitlerovskej koalície. Niet tiež pochybností o tom, že k letu 1944 už bol osud hitlerovcov predurčený vďaka víťazstvám Červenej armády pri Stalingrade a Kursku, v ktorých nemecko-nacistický agresor stratil vyše dva milióny ľudí,“ dodal ruský diplomat.

Podľa ria.ru z 22. 8. 2019

■ Poliaci cítia nespravodlivosť

Pri rozdelení reparácií medzi štáty, ktoré boli napadnuté nacistickým Nemeckom počas 2. sv. vojny, cítiť nedostatok základnej spravodlivosti, vyhlásil minister zahraničia Poľska Jacek Czaputowicz.

Povedal, že bez ohľadu na to, že Poľsko „mimoriadne silno“ utrpelo od okupácie nacistickým režimom, finančné výplaty boli „minimálne“, píše Deutsche Welle.

„Existujú pri tom štáty, ktoré stratili omnoho menej, no dostali viac kompenzácií. Toto je nebudaj spravodlivé?“ – položil otázku minister dva týždne pred 80. výročím rozpútania 2. sv. vojny. Spresnil tiež, že konkrétne mal na mysli Francúzsko a Holandsko.

Podľa Die Welt a ruskej tlače z 19. 8. 2019

■ Otázka kúpy Grónska je strategická

Prezident USA Donald Trump potvrdil novinárom, že naozaj sa zaoberá otázkou kúpy Grónska od Dánska. Vyhlásil, že táto otázka je strategická a zatiaľ nie je témou č. 1.

Jedným z cieľov kúpy je možnosť rozšírenia vojenskej prítomnosti USA v Arktíde. Dánski politici považujú tento nápad za nezmysel. Pripomeňme si, že D. Trump nie je prvým prezidentom, ktorý sa vážne zaujíma o Grónsko. Po 2. sv. vojne ho chcel kúpiť aj Harry Truman, ktorý Dánsku navrhoval cenu 100 miliónov USD. Avšak i on bol odmietnutý.

Podľa aif.ru, 19. 8. 2019

■ Pozner nazval fašizmus systémom hodnôt

Ruský televízny moderátor (Ktorý sa skôr považuje za protiruského – pozn. Bojovník) odpovedal na otázku o svojom vzťahu k fašizmu.

(Pokračovanie na str. 4)

Budeme mať Park Ľudovíta Kukorelliho?

27. augusta si členovia SZPB v Bratislave uctili pamiatku Ľudovíta Kukorelliho, náčelníka štábu partizánskej brigády „Čapajev“, pri jeho pamätníku v mestskej časti Bratislava Ružinov.

Na pietnej spomienke, ktorú spoločne usporiadali ZO SZPB č. 7 a 9 sa zúčastnili priami účastníci SNP Anna Bergerová, Štefan Minarovič a Ján Borota, tajomníčka OblV SZPB Bratislava Katarína Frišová a ďalší členovia SZPB.

K účastníkom podujatia sa prihovoril aj starosta Ružinova Martin Chren. Na iniciatívny návrh A. Bergerovej, ktorá pôsobila v brigáde „Čapajev“ ako ošetrovateľka a spojka, dal verejný prísľub, že sa zasadí o to, aby sa

tento park na Záhradníckej ulici v Bratislave do 75. výročia oslobodenia našej vlasti aj oficiálne menoval **Park Ľudovíta Kukorelliho** (neoficiálne ním už totiž je). „Dohodli sme sa, že zo Zväzu pošlete oficiálny návrh na premenovanie a my to budeme tlačiť, aby sa to aj udialo,“ prísľúbil starosta. – **vič** –

Aké sú tvoje vedomosti agentúra AKO?

Múzeum SNP si dalo urobiť agentúrou AKO prieskum verejnej mienky medzi mládežou 15–20 rokov „k problematike záujmu, znalostí a názorov na SNP, Slovenský štát, holokaust, politický extrémizmus“.

Keďže slovenské príslovie hovorí, že na krivom základe rovný dom nepostavíš, každý, kto si uvedomí sémantický význam predmetu tohto prieskumu a začíta sa do písomného hodnotenia akože výsledku tohto prieskumu, ako prvé zistí, že v téme 2. odboja (čiže protifašistického) sa neorientuje predovšetkým agentúra AKO.

Uvedomme si, že ju de jure zaujímal len „Slovenský štát“, ktorého trvanie môžeme uznať len do 21. júla 1939, kedy vznikla Slovenská republika. Ak teda chceme hovoriť o Slovensku po 21. júli 1939, v žiadnom prípade nemôžeme hovoriť o „Slovenskom štáte“, ale maximálne o „slovenskom štáte“.

Celý takýto výsledok prieskumu je preto v po-

daní agentúry AKO zmätočný. Lebo ak chceme byť historicky presní a chceme popisovať historickú vinu, či nevinu, tak ju popisujeme právne presne. Vymedzme si, akú vinu môžeme pripísať na vrub Slovenskému štátu! A tiež, akú Slovenskej republike (1939–1945)!

Čo na to uvádza v súvislosti s vedomosťami mládeže záverečná správa agentúry AKO? Že „vedomosť o tom, v ktorom období trval Slovenský štát, je u tejto cieľovej skupiny menej presná, ako vedomosť o SNP“. A hoci samotná agentúra má v tom guláš, dovolila si napísať, že „aspoň približne správne obdobie uviedlo 45 %, úplne správnu vedomosť o trvaní Slovenského štátu má len cca tretina mladých vo veku 15–20 rokov“.

A akej úrovne je tvoja vedomosť agentúra AKO?

V. Mikunda

Poznámka: Výslednú správu agentúry AKO majú k dispozícii všetky oblastné výbory SZPB.

Chmelár: Cudzích vojakov na Slovensku nechceme. Bodka.

MZVaEZ počas víkendu (17.–18. 8.) potvrdilo, že pokračuje v rokovaníach, ktoré označilo za obrannú spoluprácu s USA. Na sociálnej sieti na to reagoval politický analytik a líder hnutia Socialisti Eduard Chmelár.

Chmelár uvádza, že má zaručene lepší návrh ako zabezpečiť našu suverenitu: „Neuzatvárať takúto zmluvu vôbec.“

Dnes už podľa neho vieme, že rezort diplomacie od začiatku klamal a zavádzal slovenskú verejnosť. „Najprv tvrdili, že takéto zmluvy sa pred schválením nezverejňujú, hoci vieme, že to nie je pravda (EÚ po tlaku občianskej verejnosti zverejnila dokonca už mandát prípravných rokovaní novej obchodnej zmluvy s USA). Potom tvrdili, že vlastne nijaký návrh zmluvy neexistuje, iba pracovný materiál, hoci dnes vyšlo najavo, že na stole je štruktúrovaná 30-bodová zmluva s komplex-

nými náležitosťami,“ približuje situáciu Chmelár a dodáva, že napokon pod tlakom verejnosti pripustili, že zmluvu sprístupnia len poslancom na nahliadnutie priamo na ministerstve zahraničných vecí. Ale to dnes už dávno nestačí.

„Občania, najmä tí, ktorí žijú v bezprostrednom okolí letísk, majú právo vyjadriť sa, či súhlasia s tým, aby sa v husto obývanej oblasti stavali muničné sklady americkej armády. A my všetci máme právo vyjadriť sa, či súhlasíme s americkou vojenskou prítomnosťou na Slovensku,“ píše Chmelár.

Analytik si tiež myslí, že minister v demisii Miroslav Lajčák, ktorý vo svojej funkcii zotráva protiústavne, je po sérii otvorených klamstiev nedôveryhodný človek, ktorý by nás zapredal za misu šošovice. „Klame rovnako ako pred piatimi rokmi, keď tvrdil, že v Poprade má byť len sklad, nie základňa. Akoby to neboli muničné sklady, ktoré patria medzi prvé objekty bombardovania.“

HSP, 19. 8. 2019, výňatok

Trebišov už má 28 ZO SZPB

V programe tretieho tohtoročného pléna OblV SZPB v Trebíšove (15. augusta) bolo aj vyznamenanie pamätnou medailou Za obetavú prácu pre rozvoj SZPB dlhoročných funkcionárov základných organizácií Anny Ujhelyiovej, Anny Tóthovej, Agnesy Mantičovej a Anny Arendášovej.

Ocenené sú pozostávajúce po priamych účastníkoch protifašistického odboja v 2. sv. vojne.

Pri príležitosti 75. výročia SNP bol 30-tim členom pléna udelený pamätný list oblastného výboru.

Na počesť 75. výročia SNP bola 3. augusta 2019 založená v poradí už 28. základná organizácia s názvom ZO SZPB Trebišov 4. Zaslúžilo sa o to 9 zakladajúcich členov, ktorí si spomedzi seba zvolili za predsedu Alexandra Gergelyho. Tento bývalý učiteľ dejepisu je aj členom predsedníctva OblV SZPB Trebišov a členom HDK pri oblastnom výbore.

Milan Urban

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

fašizmu, s jej dôsledkami, s bojom vedeným proti nemu v minulosti a tiež s možnými následkami v prípade jeho znovuzrodenia. Dobrý pedagóg by mal vedieť vybrať v rámci daného počtu hodín to, čo je na téme najdôležitejšie.

Václav Homišan, predseda OblV SZPB, Stará Ľubovňa:

– Myslím si, že študent mal pravdu čo sa týka výučby tém 2. sv. vojny a SNP inou metodikou. Vyučovanie by sa malo viac zamerať na praktické výjazdy na miesta bojov 2. sv. vojny a SNP, kde sa dá priamo v teréne ukázať žiakom a študentom charakter jednotlivých bitiek, strádanie priamych účastníkov týchto bojov, či už obranných alebo útočných. Je lepšie na zapamätanie raz vidieť a zažiť, ako párkrát počuť.

Mikuláš Krascenics, predseda ZO SZPB, Bojnice:

– Na výučbu dejepisu je potrebné viac vyučovacích hodín, kvalitných učiteľov a dobrý materiálny základ. Je potrebné, aby sa v prvom rade vyučovali dejiny a história slovenského národa, slovanských národov a až potom ostatných národov. Platí heslo: „V prvom rade poznaj svoju históriu a až potom cudziu.“

Igor Sojka, predseda ZO SZPB, Diviacká Nová Ves:

– Dejepis by sa mal vyučovať s väčším počtom hodín, hlavne naše národné slovenské dejiny a to aj v literatúre. U nás v okrese Prievidza chodíme do škôl na besedy o SNP a 2. sv. vojne so žiakmi 9. roč. ZŠ S. Chalupku a 1. ročníka obchodnej akadémie. Aj keď je ťažké dohodnúť sa s riaditeľmi škôl a učiteľmi dejepisu na termínoch besied.

Podľa mňa sa vo výučbe na školách nachádzajú predmety, ktoré nie sú až také potrebné a mohli by sa nahradiť dejepisom, literatúrou a na strednej škole aj právom.

Karola Ševčíková, tajomníčka výboru ZO SZPB č. 20, Bratislava:

– Nestačí len „suchá“ výučba. Sám učiteľ musí byť zapálený pre to, čo učí. Jednoznačne treba aspoň zdvojnásobiť počet vyučovacích hodín, podporiť to návštevou múzeí, pamätníkov a tematických výstav.

Sylvia Dillnbergerová, členka ZO SZPB Staré Mesto-Bratislava:

– Nesúhlasím s názorom, že je málo vyučovacích hodín dejepisu. Dôležité je, že nie je ani u pedagógov, ani u žiakov a študentov záujem o slovenskú históriu. Súvisí to, samozrejme, so spôsobom výučby našich dejín. Treba ich priblížiť atraktívnejším spôsobom a hlavne vysvetliť význam a zmysel poznania našej histórie.

Marta Brunovská, podpredsedníčka ZO SZPB, Bernolákovo:

– Myslím si, že ani iná metodika, ani zvýšenie počtu hodín dejepisu nepomôžu, skôr by sa mal zaviesť povinný test pre žiakov pri prijímacích pohovoroch na stredné školy so zameraním na všeobecné znalosti zo svetových, ale najmä našich národných dejín. Výsledky testov by mohli byť rozhodujúcim prvkom pri prijatí žiaka na strednú školu. Asi by sme boli nemilo prekvapení, koľko žiakov by test nezvládlo. Dejepis by mal učiť pedagóg, ktorý ho vyštudoval, historické fakty a udalosti by nemali podliehať názorom meniacej sa politickej garnitúry.

Július Ragán, tajomník ZO SZPB, Kráľovský Chlmec:

– Áno, súhlasím. Je potrebné, aby naše deti boli oboznámené s dejinami našej republiky, preto je nutné, aby sa základné školy viac venovali výučbe dejepisu!

Jozef Németh, predseda Komisie pre učiteľov, ženy a mládež pri OblV SZPB Prešov:

– Nedostatočný počet hodín dejepisu nemôže vynahradiť metodika. Vzhľadom na počet žiakov v triedach základných a stredných odborných škôl, kde je iba 1 hodina dejepisu do týždňa, to nepostačuje ani z hľadiska potrebného množstva učiva a ani z hľadiska uplatnenia metodiky. Výsledkom je, že žiaci majú nedostatočné poznatky z problematiky národných aj svetových dejín a tak nemajú ani priestor, aby si k nim vytvorili pozitívny vzťah.

Neznalosť minulosti im znemožňuje vidieť súčasné spoločenské javy v súvislostiach v rámci historickej kontinuity. To sa prejavuje v absencii národnej hrdosti a pozitívneho vzťahu k vlastnému národu a jeho dejinám.

Milena Vachová, OblV SZPB, Banská Bystrica:

– Pridaná 1 vyučovacia hodina dejepisu v 9. ročníku je na prospech tohto predmetu. Záleží len na učiteľoch ako ju využijú, možností je veľa.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Ani my v Čirči nezabúdame

Na dôkaz úcty sme si so spoluobčanmi vyčistili parčík pri našom pomníku padlým, obnovili nátery a zapálili sviece.

A 18. 8. sme sa za zvukov slávnostnej piesne spomienkovým pochodom prišli k nemu pokloniť. Bola tu aj delegácia oblastného výboru SZPB zo S. Ľubovne na čele s V. Homišanom, folklórne súbory a veľa na-

ších spoluobčanov, vrátane tých najmladších...

Mráz nám behal po chrbte, keď otec duchovný čítal mená zosnulých na pamätnej doske a odsľúžil za nich panychídu. Vtedy si mnohí povedali: „to naša rodyna... to

naš ujko, našoho dida brat...“ Starosta Michal Didik pozval po prejave prítomných na miestny amfiteáter, kde slávnosti pokračovali.

Tam smutné spomienky vystriedali veselé, zábavné a vtipné.

Tatiana Varcholová

V Kameníne aj s víťazmi Medzníkov...

Členovia ZO SZPB Zvolen Zlatý Potok v rámci putovania po pamätných miestach protifašistického odboja na južnom Slovensku navštívili Kamenín v okrese N. Zámky, kde sa odohrala najväčšia tanková bitka v bývalom Československu.

Historici hovoria, že v nej padlo vyše 4500 vojakov, zničených bolo 104 tankov, 85 samohybných diel a inej

techniky. 15. príslušníkov 7. gardovej armády – bývalá 64. armáda, ktorá so 62. armádou ubránila Stalingrad – bolo vyznamenaných titulom Hrdina ZSSR.

Toto a ďalšie podrobnosti nám pri pamätníku porozprával oblastný predseda SZPB z Nových Zámok Jozef Marunič so starostom obce Kamenín Jozefom Grmanom. Ten k tomu dodal

informácie, ako k ich pamätníku prichádzajú potomkovia bojovníkov z Ruska a ako spolu udržiavajú priateľské vzťahy. Boli u nich aj tento rok 9. mája.

Ďalšou zastávkou nášho putovania bola protiturecká pevnosť v Komárne.

Nášho podujatia sa zúčastnili aj členovia ZO SZPB z Pliešoviec, Krupiny, Dudiniec a víťazi oblastného kola Medzníky 2. sv. vojny – traja študenti gymnázia z Krupiny.

Viera Nociarová

V Sklabíni boli aj výsadkáři

V sobotu 17. augusta 2019 sa v Sklabíni zoskokom výsadkárov z 5. pluku ŠU Žilina otvorili oslavy 75. výročia SNP.

Ministerka kultúry SR Ľubica Laššáková v príhovore vyzdvihla národnobuditeľskú a revolučnú tradíciu Turca, na ktorú nadviazal národnoslobodzovací boj za našu slobodu. Štátny tajomník MPSVR SR Branislav Ondruš zvýraznil vplyv médií v SNP, osobitne boja, ktorý sa odohrával v éteri slobodného vysielateľa v Banskej Bystrici.

Za SZPB vystúpil podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár, ktorý po ocenení statočnosti vojakov a partizánov, tak v SNP, ako aj po jeho pokračovaní v horách zdôraznil, že **dnes i v budúcnosti je našou morálnou povinnosťou chrániť česť i pamiatku protifašistických bojovníkov a účastníkov SNP.** Po ďalších príhovoroch odovzdal ocenenie obci Sklabíňa, ktoré si prevzala **starostka Anna Silvestrová.** Tá prítomným priamym účastníkom Povstania Ondrejovi Kučerovi a Ladislavovi Wernerovi udelila čestné občianstvo obce Sklabíňa.

Potom sa zhromaždenie presunulo pred dom bratov Samčíkovcov, kde bola 21. augusta 1944 vyvesená zástava ČSR a vyhlásená obnovená Československá republika. Ján Hronek, člen Partizánskej brigády Jana Žižku tu v plamennom prejave vyzdvihol odvahu hrdinov SNP, ktorá povzbudila jeho a ďalších Čechov na ďalší odpor. V rámci kultúrneho programu diváci sledovali, ako kluby vojenskej histórie predviedli strety partizánok a partizánov s nemeckou nacistickou armádou a aj prepad partizánskej skupiny jednotkami SS.

Okrem ukážok boli pre najmenších v rámci programu pripravené aj elektrické autíčka spolu s malými modelmi vojenskej techniky. Mládež sa zase mohla zabaviť pri ukážkach pyrotechniky.

ZO SZPB Sklabíňa

Členovia ZO SZPB v Lehote pod Vtáčnikom na čele s predsedom Antonom Turčanom si zaslúžia pochvalu za ich úsilie, námahu a snahu udržať tento kúsok našej slovenskej histórie.

Je to bunker štábu Hornonitrianskej partizánskej brigády, na ktorý sme sa boli pozrieť s predsedom SZPB P. Sečkárom a ústredným tajomníkom V. Longauerom.

Pre nás je SNP dôkazom, že aj slovenský národ sa vie postaviť proti okupácii a zotročeniu.

Igor Sojka, predseda ZO SZPB Diviacka Nová Ves.

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Z putovania ZO SZPB Košice-Juh

ZO SZPB Košice-Juh rozšírila svoje aktivity o spoznávanie pamätníkov protifašistického odboja. Začali sme územím juhovýchodného Slovenska a prvý zájazd sme z príležitosti 75. výročia SNP zorganizovali 16. augusta 2019 k pamätníku Padlých príslušníkov odboja v obci Čerhov.

Kronikárka obce Helena vé informácie z obdobia oslobodenia obce Čerhov spod ma-

ďarskej okupácie 2. decembra 1944. Následne sa 21 miestnych mužov prihlásilo do 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, s ktorým pokračovali v oslobodzovaní ČSR. Dvaja z nich Koloman Grajčár a Ladislav Olah, padli

pri oslobodzovaní Turčianskeho Svätého Martina. Po vojne bol na ich počesť v obci odhalený pamätník s ich menami.

My sme si ich utili kyticou a minútou ticha. Predseda ZO SZPB Dušan Rybanský pohovoril o histórii pamätníka a uviedol, že z obce bolo do maďarskej armády násilím odvedených až 42 miestnych mužov. Nasadení boli na front pri obsadzovaní Rumunska a aj v boji o Sobrance, kde ich 11 padlo.

Iba jedinému, a to Jánovi Špotilovi, sa podarilo prihlásiť do zakladajúceho čs. poľného práporu v Buzuluku.

— DR —

Čo píšú iní

(Pokračovanie zo str. 2)

„Pre mňa je fašizmus určitým názorom na svet, určitým systémom hodnôt, ako socializmus, komunizmus a množstvo ďalších „izmov“, pri-náša jeho slová stránka „Pozner Online“.

„Nemám fašistické názory, určitým stupňom mám socialistické, avšak fašistické názory sú dnes vo svete pomerne značne rozšírené „medzi ľuďmi“, podtrhol.

„Ľudia majú svoje vlastné črty, lásku, nenávisť, závisť, chamtivosť, odvahu, česťnosť atď. Ľudia sa rodia i umierajú s nimi, a systém názorov, svetonázor – to sú veci nadobudnuté,“ dodal ruský novinár.

Vz.ru, 17. 8. 2019 (výňatok)

V Kremli našli bombu z 2. svetovej

Na území moskovského Kremľa sa našla letecká bomba z 2. sv. vojny, oznámil veliteľ kremľskej posádky genpor. Sergej Chlebnikov.

Našla sa pri spevňovaní pôdy. „V cárskeho čase sa tam nachádzala ľadovňa a pivnica na potraviny. Teraz sa tam zrezávala pôda na hydroizoláciu,“ dodal.

V prvých rokoch vojny, bez ohľadu na zosilnené maskovanie, bol Kremľ neraz bombardovaný. Tak sa stalo, že jedna z bômb spadla vedľa Nikolskej veže počas bombardovania 10.–11. augusta 1941.

Podľa ria.ru, 15. 8. 2019

Ruská Duma odvetila Boltonovi

Prvý námestník predsedu dumského výboru RF pre obranu Alexander Šerin požiadal, aby USA predstavili raketu, ktorej technológiu chce Rusko údajne ukradnúť. Ďalej Šerin uviedol, že podobné obvinenia sú nekorektné a neprijateľné, ibaže pre USA vraj už dávno neexistujú také pojmy ako etika v medzinárodných vzťahoch. Boli to vraj USA, ktoré vynikli v krádeži technológií. „Vывiezli z Nemecka špecialistov, čo im pomohlo zostrojiť atómovú bombu a tú potom použili na úder proti Japonsku,“ pripomenul.

Podľa ria.ru, 15. 8. 2019

Vojna proti Rusku je úplné šialenstvo

Z Rusov sa mali stať bezprávní otroci, ktorí by pracovali za žobrácku mzdu na západné korporácie hlavne z USA, Nemecka a Veľkej Británie. Takýto plán existoval už po 1. sv. vojne, kedy Dohoda podporovala bielych generálov, ktorí sa mali stať nástrojmi na likvidáciu Ruska.

Ako vždy išlo o geopolitiku a nerastné bohatstvo. Je úplne jedno, aký je v Rusku režim. Západ vždy chcel Rusko zničiť ako štát. Druhýkrát to skúsil Hitler, ktorý by sa bez pomoci Západu nestal taký silný a nemal by takú armádu, akú mal. Hitlerov pokus tiež zlyhal za cenu viac ako 27 miliónov mŕtvych sovietskych občanov.

Dnes sú nám vo všetkom, čo sa týka histórie Ruska, vymývané mozgy. Rusko je vždy predstavované ako agresor. Na milosť bola vzatá iba samovražedná politika Jeľcina. Vlastenecká politika prezidenta Putina je predstavovaná ako agresívna, ktorá vraj ohrozuje Európu a celý svet.

Svet sa pohybuje na hrane vojenského konfliktu. V skutočnosti od roku 2014 prebieha tretia svetová vojna, ktorá má charakter hybridného konfliktu. Nevedie ju Rusko proti NATO, ale NATO proti Rusku.

Armadnymagazin.sk, 15. 8. 2019 (výňatky)

(Pokračovanie na str. 11)

Čo zaznelo na oslavách v Dolnej Lehote – Krpáčove?

Areál zrekonštruovaného pamätníka 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR, ktorá bola vyslaná na pomoc Slovenskému národnému povstaniu, sa stal miestom regionálnych osláv 75. výročia SNP na Horehroní.

Organizátori, Oblastný výbor SZPB v Brezne, RZMO Horehronia a stredného Rudohoria, Okresný úrad v Brezne, Mesto Brezno a obec Dolná Lehota v spolupráci s Múzeom SNP v B. Bystrici a zložkami OS SR privítali na oslavách vyše šesťsto účastníkov a účinkujúcich.

Pamiatku obetí SNP si položením vencov a kytíc kvetov uctili: ministerka kultúry SR Ľ. Laššáková, štátny tajomník ministerstva vnútra SR M. Bagačka, štátny tajomník ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR B. Ondruš, poslanci NR SR R. Baláž a J. Paška, predseda SZPB P. Sečkář, zástupca vojenského prídelenca veľvyslanectva RF v SR plk. A. Klimov, podpredseda BBSK O. Lunter, poslanci Zastupiteľstva BBSK, primátor mesta Brezna T. Abel, starostovia obcí, zástupca vzdušných síl OS SR gen. R. Kleštinec, členovia Klubu generálov SR, predstavitelia miestnej samosprávy a štátnej správy, predstavitelia OblV SZPB z B. Bystrice, Zvolena a Popradu. Kytice kvetov k pamätníku položili tiež predstavitelia domáceho OblV SZPB z Brezna, ZO SZPB z Brezna, Pohorelej, Hronca, ale aj predstavitelia strán Smer – SD, SNS a Progresívneho Slovenska.

V kultúrnom programe vystúpil spevácky zbor z Dolnej Lehoty, detský folklórny súbor Šťastné detstvo z Brezna i folklórny súbor Bystrina z Banskej Bystrice, mužská spevácka skupina z Pohorelej a Alexandrovci z Popradu.

K prítomným sa prihovarila ministerka kultúry SR Ľubica Laššáková, podpredseda BBSK Ondrej Lunter, poslanec z BBSK a primátor mesta Brezno Tomáš Abel a predseda breznianskeho OblV SZPB Jaroslav Demian.

Pri tejto príležitosti predseda SZPB Pa-

vol Sečkář odovzdal Medailu M. R. Štefánika II. triedy starostom obcí Pohorelá, H. Lehota a Jasenie za rozvoj a udržiavanie protifašistického hnutia a za aktívnu spoluprácu obce s miestnymi ZO SZPB. Za dlhoročnú aktívnu prácu vo zväze si medailu prevzali Milan Capko (ZO SZPB Závadka nad Hronom), Ján Kán a František Bubelíny (ZO SZPB Bacúch).

Rečníci v príhovoroch vyzdvihli význam, ciele, zámery a výsledky SNP, ako jednoznačne najvýznamnejšej historickej udalosti v novodobých dejinách Slovenska. Priblížili priebeh povstania na Horehroní i zapojenie a bojové nasadenie príslušníkov 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR v ňom. Boli to práve jej príslušníci, ktorí si po organizovanom ústupe do hôr rozvinuli svoj štáb práve na Krpáčove a následne pokračovali v bojoch s nepriateľom.

Rečníci poukázali na statočnosť a odvahu priamych účastníkov SNP, ale aj na obetavosť a pomoc civilného obyvateľstva. Odsúdili bezbrehý teror okupačných vojsk a ich domácich prísluhovačov, ktorý nasledoval po potlačení povstania a ústupe vojakov a partizánov do hôr.

V príhovoroch odznelo i to, že našim spoločným cieľom a úlohou je nezabúdať na význam SNP a jeho obeť a popri tom aktívne bojovať proti akýmkoľvek súčasným prejavom nacizmu, fašizmu, prejavom xenofóbie, rasizmu a antisemitizmu v našej spoločnosti.

V SNP Slováci dokázali samým sebe i demokratickému svetu svoju svojbytnosť a národnú existenciu, prejavili skutočné vlastenectvo i solidaritu s anti-fašistami celého sveta. Aj preto naše spomienky a nekonečná úcta patrí všetkým účastníkom SNP, tým čo hrdinsky padli v boji, tým, čo podľahli zbesilému vraždeniu esesákov a gardistov po potlačení SNP, ale i tým, ktorí nakoniec nemecký nacizmus porazili.

Čeť a sláva hrdinom SNP!

Jaroslav Demian, predseda OblV SZPB v Brezne
snímka Milan Pivovarcí

Jaroslav Demian medzi svojimi rodákmi.

Návšteva v dome opatrovateľskej služby

Pri príležitosti 75. výročia SNP zástupcovia ZO SZPB z Medzibrodu navštívili 18. augusta 2019 priamu účastníčku odboja 92-ročnú Vendelínu Búdobú, rodáčku z Pohronskeho Bukovca, ktorá v súčasnosti žije v dome opatrovateľskej služby v Banskej Bystrici.

Odovzdali jej OblV SZPB v B. Bystrici udelenú plaketu s ďakovným listom a srdečnosť návštevy umocnili aj s taškou plnou ovocia a sladkostí. V družnej deba-

te, za prítomnosti jej syna Jána, si pospomínali na žijúcich rodákov a na obdobie, keď celá dedina pomáhala partizánom. Pri jednom vynášaní potravín fašisti vystrelili z mínometu a granát vybuchol tesne za ňou. Črepiny sa jej zavrtali do koša s potravinami a výbuch spôsobil hluchotu.

Po vojne sa liečila v ZSSR, sluch sa jej čiastočne upravil, ale aj tak musí používať pomôcku na jeho zlepšenie. – JP –

Miesto pre...

Jána Hamara,
predsedu OblV SZPB Levice

Oblastná organizácia SZPB Levice má 270 členov pôsobiacich v štyroch ZO SZPB okresu.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– S kritickou náročnosťou zhodnotila našu činnosť za uplynulé obdobie v oblasti vnútrozväzovej práce, ďalšieho zviditeľňovania našej činnosti, v rozvoji členskej základne a v práci s mladou generáciou, ktorá je jednou z hlavných úloh súčasného obdobia.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Za najdôležitejšiu úlohu dneška považujeme rozšírenie našej členskej základne, nakoľko patríme medzi najmenšie oblastné organizácie SZPB. Prijali sme koncepciu rozvoja, na základe ktorej by sme sa do konca tohto roka chceli stať organizáciou s 300 členmi.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Najväčším úspechom je, že oblastná organizácia sa dostala do povedomia štátnych a politických subjektov v rámci okresu. Podarilo sa nám pred niekoľkými rokmi založiť Občianske združenie na rekonštrukciu a využívanie pamätníka Červenej armády, pripraviť viacero spomienkových podujatí a seminár na úrovni okresu, ako napríklad: okresné oslavy SNP v meste Levice, oslavy Bratislavsko-brnianskej operácie v Kalnej, celoštátny seminár lektorov SZPB a ďalšie.

Nedarí sa nám práca s mladou generáciou, aj preto sústreďujeme pozornosť oblastného a výborov ZO SZPB práve na rozvíjanie „mladých“ aktivít.

S akým posolstvom ste sa vrátili zo XVII. zjazdu SZPB?

– S podnetmi, s ktorými sa musíme zaoberať. Predovšetkým ide o omladzovanie našich radov, o hľadanie nových foriem získavania mladších členov a rozvíjanie práce s nimi, ako aj o pripravovanie besied o SNP a oslobodzovaní našich obcí Červenou armádou, najmä pre žiakov na základných a stredných školách, v súčinnosti s riaditeľmi škôl a učiteľmi dejepisu. Nemalú pozornosť sústreďujeme i na hľadanie možností zakladania nových ZO SZPB a udržania tých, ktoré pre starnutie členskej základne, žiaľ, spejú k zániku.

Miroslava Náhlíka,
predsedu OblV SZPB Zvolen

– Naša oblastná organizácia je už svojím územím predurčená na protifašistické pôsobenie ako pokračovateľka odbojového hnutia proti fašizmu v časoch hrdinstva našich predkov počas 2. sv. vojny a hlavne v SNP, v rámci významného trojuholníka Zvolen, Brezno, Banská Bystrica. Máme vyše 900 členov v 19 ZO SZPB, pôsobíme na pomerne veľkej rozlohe v okresoch Zvolen, Detva a Krupina.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Zhodnotila predošlé štvorročné obdobie a konštatovala, že napriek zložitej vnútroštátnej situácii sme si udržali členskú základňu v počte vyše 900 členov. Zato patrí poďakovanie všetkým predsedom a výborom ZO SZPB. Žijeme v dobe, v ktorej pod neustálym tlakom mainstreamových médií občania strácajú záujem o spoločenské dianie a veci verejné. Aj preto sme si dali za cieľ udržať súčasný stav členov. Pri prirodzenom úbytku sa usilujeme postupne obrodzovať a omladzovať našu členskú základňu. Je to jedna z hlavných úloh, ktoré sme na konferencii prijali.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Spomienkovými podujatiami k 75. výročiu SNP, aby sme svoju úctu s čo najväčšou pietou a pokorou vyjadrili našim priamym účastníkom protifašistického odboja a všetkým hrdinom tých historických dní. Možno je to asi posledné okružie výročie, ktoré s nimi môžeme osláviť. Všetci nám však zanechávajú svoj protifašistický odkaz a my ho so ctou odovzdávame mladšej generácii.

Aký je váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Organizovanie vedomostnej súťaže s tematikou 2. sv. vojna a SNP ako jednej z možností práce s mládežou na základných a stredných školách. V tomto roku to bol už VI. ročník. Podkladom na prípravu súťažiacich bola kniha OSLOBODENIE FAKTOGRAFIA II. SVETOVEJ VOJNY od nášho bývalého predsedu plukovníka v. v. Dušana Šablatúra (bohužiaľ, v minulom roku nás náhle a navždy opustil – Dušan, česť tvojej pamiatke).

Veľká permanentná výzva stojí pred nami v podobe hľadania ďalších zaujímavých foriem popularizácie protifašistického odkazu pre mládež a nezmieriteľný boj s falzifikátormi našej protifašistickej histórie a prezentácia dejinnej pravdy.

Naplnilo rokovanie zjazdu vaše očakávania? Aké posolstvo si odnášate?

– Patrím vekovo k mladším členom SZPB. Na zjazde som bol potvrdený do ÚR SZPB. Som presvedčený, že nové vedenie SZPB dokáže ustáť aj niektoré prejavy nezmyselnej tendencie rozbíjania jednoty, ktoré by mohli viesť až k oslabeniu odbojového ducha SZPB. Myslím si, že sme sa dostali na križovatku dejín, kde SZPB musí stáť na čele anti-fašistického hnutia a nesmie preto dovoliť rozklad nášho Zväzu z vnútra. Dokážeme to jedine vtedy, keď budeme jednotní. Spomeňme si na Svätopluka a jeho prúty.

Vladimír Dobrovič

Zachovávať pamäť na Povstanie a chrániť česť bojovníkov proti fašizmu

(Dokončenie zo str. 1)

Predseda NR SR Andrej Danko v príhovore ocenil, že na týchto oslavách boli zastúpené delegácie takmer všetkých národov, ktoré sa pred 75-timi rokmi so zbraňou v ruke a nebývalou odvahou postavili krvavým fašistickým hlavniam. Osobitne vyzdvihol prítomnosť predsedu Senátu Parlamentu ČR Jaroslava Kubera, predsedu PS Parlamentu ČR Radka Vondráčka, podpredsedu senátu Poľskej republiky Mareka Peka a osobitnú hrdosť vyjadril nad účasťou svojich priateľov, senátorov a poslancov z Ruskej federácie, ktorí prišli pod vedením podpredsedov pána Iljasa Magomeda Umachanova a Petra Tolstého, ktorý je pra-pra-pra... vnukom L. N. Tolstého.

„SNP je spojené s množstvom významných osobností, som však presvedčený, že jednej z nich by mala patriť osobitná pozornosť,“ uviedol A. Danko, majúť tým na mysli Gustáva Husáka, ktorý bol jedným z hlavných predstaviteľov SNP, dlhoročným prezidentom republiky, výnimočným človekom plným odhodlania. „Na jeho životnom príbehu sa učme, pozorujeme, aké vrtkavé sú medziľudské vzťahy, aká vrtkavá je sláva,“ pripomenul A. Danko a vyzval občanov, aby nikdy „nezbúdali na to, ako sa dá jednoducho v živote zísť so správnej cesty.“ Aby „nepodľahli fašistickému, ani liberálnemu extrémizmu.“

K účastníkom protifašistického odboja sa prihovril aj **predseda vlády SR Peter Pellegrini**: „Mnohí z nás si dnes nevieme predstaviť, že sa tvárou v tvár smrti rozhodne niekto povýšiť boj za slobodu a princípy nad svoj vlastný život. Zviedli ste existenčný zápas so zlom. Vďaka vám bolo vtedajšie Československo priateľ medzi víťazov 2. sv. vojny a vďaka vám sa skončilo najhoršie hromadné zabíjanie, aké kedy svet spoznal. Sláva vám a česť pamiatke všetkým vašim

kamarátom, ktorí tu dnes už nie sú medzi nami.“ „Aj po 75 rokoch vidíme, že SNP dôstojným a zásadným spôsobom ukázalo, že slovenský ľud sa zachoval čestne a statočne a pridala sa do jednotného frontu s pokrokovým medzinárodným spoločenstvom, s úsilím o obnovenie svojej štátnosti v rovnoprávnom štáte Čechov a Slovákov,“ v príhovore zdôraznil **podpredseda ÚR SZPB generál Igor Čombor**. Pripomenul pomoc státisícov občanov Slovenska, ktorí svojimi činmi a postojmi pomáhali povstalcovi. „Slovenský zväz protifašistických bojovníkov s 19-tisícovou členskou základňou pokladá si za povinnosť dôsledne zachovávať pamäť na Povstanie a chrániť česť bojovníkov proti fašizmu. A vlastenectvo a národnú hrdosť prenášať na ďalšie generácie. Tým si najviac uctíme i žijúcich posledných 500 priamych účastníkov vzácných svedkov Povstania,“ vyzval podpredseda ÚR SZPB.

Predseda senátu ČR Jaroslav Kubera poukázal na to, že keď 27. 10. 1944 padla B. Bystrica, „kde kto si mohol myslieť, že odpor Slovákov je na konci. Na konci však zďaleka nebol. Naopak... Demokratickému svetu bol daný jasný signál: My, Slováci, za cenu najvyšších obetí stojíme na strane spojencov, sme súčasťou koalície, ktorá drví nacistickú moc!“

„S hrdosťou pripomínam, že na strane osloboditeľskej armády Slovenska bojovalo aj 2000 Čechov!“

„Som rád, že českú delegáciu zastupujú vedľa mňa predseda vlády i predseda poslaneckej snemovne. Česká republika tým dáva jasný signál, aký hlboký význam má pre ňu Slovenské národné povstanie!“

Podpredseda Rady federácie Ruska Iljas Magomed Umachanov ako prvé odovzdal vojnovým veteránom a všetkým prítomným bratské pozdravy

kolegov z rady federácie a vzápätí zložil poklonu našim povstaleckým hrdinom: „Rozhodné činy slovenských vlastencov významne prispeli k porážke nacistických okupantov na slovenskom území a pomohli pri oslobodení ďalších národov Európy!“ Doplnil k tomu málo známy údaj, že „do SNP bolo zapojených aj takmer 3000 sovietskych partizánov“.

V ďalšom podpredseda Umachanov spomenul najväčšiu pomoc SNP, akú nám poskytli jeho krajanovia. Bola to za štyri dni naplánovaná a odštartovaná Karpatsko-duklianska operácia.

Pred koncom vystúpenia Iljas Magomed uviedol, že „každý rok sa nám udalosti 2. sv. vojny čoraz viac vzdávajú. My však nemáme právo zabúdať na tragické ponaučenie z vojny a na to, že fašistická a nacistická ideológia si kládla za cieľ totálnu likvidáciu celých národov, predovšetkým Slovanov a Židov.“

Bodkou vo vystúpení vedúceho ruskej delegácie boli slová spisovateľa Alexandra Tvardovského z roku 1969, ktoré zaznamenal v jednom svojom diele (Právom pamäti). Venoval sa v ňom tragickým stránkam dejín a uviedol, že „syn za otca nezodpovedá“. „Dnes však nastúpili časy, že synovia a vnuci majú plnú zodpovednosť za pamiatku o nich, za pamiatku o ich láske i utrpení, o ich hrdinstvách na fronte i v zázemí,“ zdôraznil I. M. Umachanov.

Sprievodné programy osláv

Novinkou tohtoročných osláv bola multimediálna výstava o SNP, vojenská prehliadka, večerný galaprogram s ohňostrojom a video-mappingom. K dispozícii bola aj mobilná pošta s poštovou známkou k 75. výročiu SNP. Samozrejme, poobede bola pre všetkých sprístupnená bezplatne expozícia Múzea SNP.

Text a foto V. Mikunda a V. Dobrovíč

Takto, pod dáždnikmi, sa skrývali pred prudkým slnkom naši hrdinovia. Fašizmu však nastavili svoje slovanské prsia.

Prezidentka povyšuje Jána Il'janovského na generálmajora. Do hodnosti brigádneho generála vymenovala kpt. in memoriam Imricha Jacko-Lysáka.

Vojnoví hrdinovia s pracovníkom MO SR.

Delegácia SZPB, ČSBS a MEASZ.

Tváre hovoria, že program je zaujímavý.

Vidíme protifašistov z Ružomberka, v diaľke aj z Košíc.

Ústredných osláv sa zúčastnili Bratislavčania, Oravci...

...a taktiež mládež.

Dušou i srdcom chránime ich česť

Pri Pamätníku SNP na rovnomennom námestí v Bratislave ako prví položili veniec priami účastníkmi protifašistického odboja v 2. sv. vojne a SNP.

Slávnostné zhromaždenie k 75. výročiu SNP sa uskutočnilo 23. augusta za účasti predsedu vlády SR Petra Pellegriniho, poslancov NR SR, členov vlády, zahraničných diplomatov, predstaviteľov štátnej správy a samosprávy, členov SZPB a ďalších občanov.

Premiér P. Pellegrini v príhovore vyzdvihol, že „pred 75 rokmi sa naši starí otcovia so zbraňou v ruke a nasadením vlastného života postavili voči nemeckým okupantom a svojou odvahou a osobnou statočnosťou odmietli režim, ktorý bol prisluhovačom fašistického Nemecka.“ Dnes, keď nastáva renesancia nenávisťnej ideológie, keď jej šíritelia sedia aj v parlamente, je dôležité pripomínať si odvahu týchto ľudí. „Práve ich služba vlasti nás hodnotovo začlenila do moderného civilizačného sveta, ktorý porazil zlo postavené na rasovej neznášanlivosti. Porazili ideológiu, v mene ktorej sa vraždilo aj na Slovensku. Boli zriadené koncentračné tábory a vypaľované slovenské dediny. Z tohto dôvodu naše stretnutie nevnímam len ako spomienku na historické udalosti, ide o vyjadrenie spoločného postoja, že sa vždy spojíme proti tomuto zlu bez ohľadu na politické hodnoty, ktoré vyznávame,“ poznamenal P. Pellegrini a poukázal, že máme veľké rezervy pri hodnotovom formovaní najmladšej generácie.

V tejto súvislosti vyzval „politických predstaviteľov, ale aj kultúrno-spoločenskú elitu našej krajiny aktívne formovať historickú pamäť tak, aby vytvorila etickú prevenciu voči pohrobkom ideológie, ktorá za cenu veľkých ľudských obetí utrpela nakoniec zdruvujúcu porážku. To je náš záväzok a to je naša základná úloha aj týchto dní!“

Ďalej k tomu zdôraznil svoje presvedčenie, že „formovanie úcty k vlastnej histórii nie je len otázkou jedného dňa, akým je ten dnešný. Súboj ideí v demokratickej spoločnosti je proces, ktorý nikdy nekončí a je len v našich rukách, aby sme ponúkli niečo prítiažlivejšie, ako je šírenie nenávisťi.“

Predseda SZPB Pavol Sečkář pripomenul „odvahu, obetavosť, nadšenie a hrdinstvo, slávu i biedu a utrpenie vojakov, partizánov na povstaleckých frontoch, ale aj tragédiu organizátorov a našich spoluobčanov, spôsobenú nemeckými bezpečnostnými zložkami, ale aj ich domácimi pomocníkmi“. „Keď sa dnes zamýšľame nad odhodlaním povstalcov z čoho čerpali silu na otvorený boj, môžeme povedať, že to bola túžba po voľnosti od nacistického a fašistického jarma, ale i veľká nenávisť za zločiny a zverstvá spôsobené na bojiskách 2. sv. vojny voči bezbranným a bezmocným ľuďom a nevinným deťom. **Hrdo vyhlasujeme, že naše Slovenské národné povstanie nebolo porazené!** Pretože taká je objektívna historická pravda.

Prečo nebolo? Pretože žiaden zo slovenských veliteľov nebol takým zbabelcom a zradcom, aby podpísal kapituláciu povstalcov, hoci Nemci im to aj ponúkali,“ zdôraznil P. Sečkář a vyhlásil: „Odkaz Povstania má pre nás novú dimenziu. Zachovať pamäť a česť bojovníkov Povstania, nepoľavovať vo vzdelávaní o nacizme, fašizme a všetkým odrodám intolerancie a zachovať objektivitu historických udalostí a tradícií boja za národnú slobodu v SNP.

Oni bojovali za slobodu a život v mieri, pre nás!

Nám členom SZPB pripadá veľká česť, byť ich pokračovateľmi. A my nimi naozaj sme. Dušou i srdcom chránime ich česť,“ v mene všetkých odbojárov vyhlásil P. Sečkář.

Text a foto – VIČ – , – VMI –

Veniec kladú zľava: Július Molitoris, Branislav Tvarožek, Anna Bergerová, Karol Kuna, Samuel Baran, Ján Chudík a Štefan Minarovič.

Zľava: Predseda ObľV SZPB Bratislava Martin Krno s tajomníčkou Katarínou Frišovou, predseda SZPB Pavol Sečkář a tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer.

Hanušovce nad Topľou v období SNP

Výpis z diplomovej práce učiteľky neb. Anny Sabovej: „Činnosť partizánskej brigády Čapajev na východnom Slovensku“. Šk. rok 1964-65.

V marci 1944 z iniciatívy Ľ. Kukorelliho začalo sa v Hanušovciach n/T organizovať podzemné hnutie. Postupne vzrastalo a neskôr počítalo najmenej 48 členov z Hanušoviec a okolitých obcí. Staralo sa o zásobovanie partizánskeho zväzku Čapajev potravinami, šatstvom, bielizňou, zbraňami a peniazmi. Finančné prostriedky na nákup potravín a iných potrieb sa získavali z darov členov hnutia, ale aj z darov občanstva. Proviant partizánom odvážali okrem iných Juraj Sabo Pohlod a Michal Tomaško.

Členovia hnutia vykonávali úlohu spojok, sledovali pohyb nemeckých vojsk a informovali o tom partizánsku brigádu. Zorganizovaná bola aj zdravotnícka pomoc miestneho lekára Dr. Jozefa Molčaniho a lekárnika (?) Altmana, ktorí poskytovali partizánom prvú pomoc, lieky a liečili ľahšie prípady v dome Andreja Molitoris a jeho manželky Alžbety.

Členovia hnutia okrem podávania správ vybavovali medzi skupinami i naliehavé veci, tak napr. Andrej Molitoris doručoval peniaze, jeho manželka

prenášala v zástere cez miesta strážené nemeckými vojakmi granáty, prípadne v batohu na chrbte automat zakrytý zelenou fazuľou a ovocím. V ich byte sa uskladňovala munícia na prechodný čas, kým ju neprevzala skupina.

V máji 1944 došla do okresu Bardejov a Giraltovce dobre vyzbrojená I. slovenská divízia. V hanušovskom Veľkom kaštieli si zriadila intendantný sklad s patričnou silou vojska na strázenie skladu. Boli vyzbrojení ľahkými guľometmi, puškami a granátmi. Koncom júla 1944 dvaja vojaci zo štábného oddielu odišli prostredníctvom Andreja Molitoris k partizánom. Dôstojníci nadviazali spojenie s partizánmi a posilnili brigádu výzbrojou. Vojaci umožnili partizánom vstup a pohyb v obci Hanušovce. Armádne veliteľstvo v Prešove zorganizovalo motorizovaný protipartizánsky pohotovostný oddiel, dislokovaný začiatkom augusta v Hanušovciach, ktorý bol posilnený jednou čatou tankov.

Oddiel počas SNP podnikol spolu s partizánmi útok na nemeckú posádku v Hanušov-

ciach. Odvtedy prešli k partizánom i niektorí členovia strážnych služieb na viaduktoch.

Počas SNP hnutie zosilnilo svoju činnosť. Zvlášť sa zameralo na pozorovanie pohybu nemeckých jednotiek a získavanie správ, ktoré čo najskôr dodávalo partizánom. Ešte pred odzbrojením vojenských jednotiek Slovenskej armády (asi 29. augusta 1944) konala sa na štábe brigády porada, na ktorej sa rozhodli zaútočiť na Hanušovce, zlikvidovať nemeckú posádku a vyhodit železničný viadukt. Útok na Hanušovce riadil Ľ. Kukorelli a jeho zástupca Jozef Herko.

Po zistení situácie vyslal Kukorelli partizánsky oddiel ako pascu do Ďurďošského lesa na sever od Hanušoviec v priestore kóty 341 a 319. V popoludňajších hodinách oddiel rozmiestnený na juhozápad od Hanušoviec spustil na signál Kukorelliho paľbu, vylákal nemeckú posádku a paľbou ju pútal. Medzitým oddiel, ktorý vyčkával severne od Hanušoviec, obsadil cestu po oboch stranách Hanušoviec a fašisti sa dostali do úplného obkľúčenia. Po hodinovom boji bola nemecká posádka likvidovaná, pritom bolo zničených asi 12 motorových vozidiel.

Po obsadení Hanušoviec partizáni vybrali vojenský intendantný sklad a v noci dopravili všetok materiál do partizánskeho tábora. Aby sa predišlo pomste Nemcov na obyvateľstve Hanušoviec, partizáni vyzvali všetkých občanov na evakuáciu. Občania z vyšného konca sa vysťahovali do hôr k Petrovciam a z dolného do Matiašky a Vavrince. Nasledujúci deň po obsadení ráno 31. augusta 1944 Jozef Herko so skupinou 18 partizánov vyhodil 300 metrov dlhý železničný viadukt v Hanušovciach a zapálil cestný most nad Topľou.

Po splnení týchto úloh stiah-

Alžbeta Molitorisová pri spomienkach na obdobie, keď sa starala počas SNP o ranených vojakov a partizánov.

li sa partizánske oddiely do tábora. Po potlačení povstania usadilo sa v Hanušovciach nemecké veliteľstvo a prevzalo kontrolu života občanov. Letákmi z lietadiel vyzývalo evakuantov, aby sa vrátili do svojich domovov s ubezpečením, že sa nikomu nič nestane.

Občania sa vrátili. Nemecké veliteľstvo zisťovalo stopy partizánskej činnosti. Začali občanov prenasledovať, vypočúvať a podozrivých zatvárať. Jedných odviezli do koncentračného tábora a iných do väzenia v Prešove. V koncentračnom tábore zahynuli: Jozef Číkala, Vojtech Anderko, Ján Hanzo Tomaško, žandári Šury, Ďördina, Hrehák, lekárník Altman so svojou rodinou. Vo väzení pri bombardovaní Prešova zahynul 14 ročný Andrej Molitoris, Jozef Velebír, Bartolomej Puľo, Bartolomej Daniel a Ladislav Daniel. Okrem nich boli uväznení: Andrej Tomko, Andrej Adam, Jozef Molitoris, Juraj Sabo, Ján Puľo, Štefan Kru-

pa, Juraj Brehuv, Juraj Adam, Michal Čáky, Gejza Klimko, Martonovič, Ernest Haluška, Ján Husák, Jozef Horvát, Ján Puľo, Andrej Molitoris a Juraj Peter. Počas povstania Nemci zastrelili hanušovského partizána Antona Geráta a v boji 7. a 8. septembra 1944 bol ranený partizán Michal Molitoris, ktorého potom rodina Molitorisových liečila 10 týždňov.

Za povstania spálili Nemci 7 domov s hospodárskymi budovami, v boji s partizánmi použili zápalné strely. Pred príchodom jednotiek Červenej armády Nemci zničili telefónne vedenie, celú železničnú trať, spálili všetky cestné mosty a vyhodili 4 viadukty od základov.

Detonáciou sa otriasli budovy v celých Hanušovciach. Najbližšie v okruhu 100 metrov boli úplne zničené. Úlomok z piliera zabil ženu uprostred Hanušoviec (sestru Michala Kolesára z vyšného konca).

Spracovala Helena Lipčáková
predsedníčka ZO SZPB Hanušovce n/T.

Výhodný viadukt.

Dlho trpeli vojnou postihnutí!

Vypočul som si výpoveď syna postihnutého v 2. svetovej vojne. Nechce sa mi veriť, že tolko utrpenia a tak dlho prežili ľudia po ukončení vojny. Najviac si vytrpeli ľudia zo severovýchodného kraja – spod Dukly.

Po návrate z evakuácie v Bardejovskom okrese, koncom januára 1945 sa rodina Vargová vrátila do Vyšnej Olšavy (v okrese Stropkov), ani nie s ročným chlapcom nakažená týfusom. Matka, aby zachránila syna Jána, odišla do rodnej Olšavy. Rodný dom vo V. Olšave bol v dezolátnom stave, okná vybité, veci rozkradnuté, bez obživy. Fašisti brali všetko čo prišlo.

Bola veľká zima. V dome zostali tri staré osoby, ktoré následkom choroby zomreli. Otec Jána ležal v agónii, nikto nevie ako dlho, nemal prikryté dolné končatiny, dôsledkom čoho mu odmrzli.

Po prevoze do nemocnice v Prešove, v dôsledku psychickej traumy odmietol ich amputáciu, vyliečili ho z týfu, nohy mu začali postupne odhŕňať. Človek si nevie pred-

staviť v akých bolestiach žil otec Jána Vargu, ktorý napriek viacerým pokusom stále odmietal amputáciu. V sedemdesiatich rokoch v zúfalstve dovolil svojmu kamarátovi, aby mu nohy amputoval pomocou žiletky, žiadne umŕtvenie. Človek si nedokáže predstaviť aké trápenie prežívala rodina Vargových, manželka Mária, syn Ján a dcéra Mária. Deti žijú dodnes vo Vyšnej Olšave.

Pri sledovaní vojnových filmov si človek neuvedomuje aké utrpenie prežili obyčajní ľudia národov bývalého So-

vietskeho zväzu, ale aj Nemcka, ktoré znášali najväčšiu ľarchu 2. svetovej vojny. Dodnes je vidieť pri ich pomníkoch potomkov, keď im v máji prichádzajú so smútkom vzdaf úctu. Synovia, vnuci, pravnuci...

Zaráža ma s akou ľahkosťou média informujú o terajších vojnových konfliktoch v Líbyi, Sýrii a inde. Či si neuvedomujú, že vojna je pokračovanie politiky násilnými prostriedkami, či si neuvedomujú, že každá vojna sa vždy vedie len a len v záujme bohatých? Slzy matiek v Afganistane, Iraku a vo vojne zmietajúcich sa ďalších štátov

sú rovnako slané, ako našich matiek, ktoré vojnu prežili.

Tento článok píšem, aby som pripomenul dnešnej mládeži, nech si ctí hrdinstvo svojich dedov, pradedov, ale najmä matiek, lebo matky s deťmi a starými rodičmi vo vojnách a vojnových konfliktoch trpia najviac.

Čo robia naši vojaci v pobaltských štátoch a inde, chránia záujmy imperialistov a ohrozujú nášho slovanského brata, Rusko. Neverte, že mocným ide o mier, vždy im ide o peniaze a zisky. Preto sme my, protifašistickí bojovníci, tak kategoricky proti tomu.

Peter Kasarda, predseda ZO SZPB V. Olšava

„Japonskí čerti“ sa skryli v horách a osadili delá v jaskyniach

Keď v roku 1944 spojenci rozdrvili v Európe 380-tisícovú nemeckú armádu v Normandii, Hitler bol odsúdený na porážku.

Sovietsky zväz, rozkladajúci sa v Európe i v Ázii, neznižoval pozornosť na ázijské bojové územie. A keď vojna v Európe stíchla, ZSSR nasmeroval svoje zbrane na východ a začala sa vojna proti Japonsku. Boli mu nastolené tri podmienky: Zachovanie pre Mongolsko dovtedajšieho štatútu, internacionalizácia čínskeho prístavu v Daliane, prenájom prístavu v Port Arthur (dnes Lü-šun-khou) a spoluúčasť na spravovaní čínskej východnej a juhomandžuskej železnice na severovýchode Číny. Čínsky list Fenix uvádza, že takto bola na Jaltskej konferencii nepochybne narušená suverenity Číny.

Podľa jednej z verzií ZSSR chápali, že japonská armáda v Ázii je odsúdená na porážku a aby si ušetril časť zisku, vyslal na severovýchod Číny 1,5 milióna vojakov na rozdrvenie Kuantungskej armády. Z mnohých historických dokumentov vidíme, že razantné víťazstvo Sovietskeho zväzu nad Kuantungskou armádou sa vysvetľuje početnou prevahou: 1,5 milióna proti 700 tisícom ja-

panských vojakov. Celkové straty boli 1:20. 600 tisíc Japoncov sa dostalo do zajatia v studenom Rusku. Práve takto je popisované toto obrovské víťazstvo.

Sovietsky zväz mal aj pri početnej prevahe nemalé straty. Dá sa povedať, že sovietskych vojakov veľmi rozčúlila lešť japonských vojakov, ktorú použili v jednom boji.

ZSSR spočiatku dúfal, že japonská armáda na Ďalekom východe sa zrúti pod úderom USA. Kuantungská armáda sa sovietskym hrdinom z európskych bojísk spočiatku zdala malichernou. Lenže Japonci pripravili nemalo zákerných plánov, schovali nemalo diel, nútili sovietsku armádu na neúspechy.

Keď sa na japonskú armádu vrhol zbor sovietskej mechanizovanej pechoty, od kuantungských vojakov, ktorí dovtedy nepoznali nikoho, kto by sa im vyrovnal, nezostala z nej ani stopa. Až neskôr sa ukázalo, že títo „čerti“ sa poukryli v horách. Keď Sovieti zastavili útok, z úkrytov sa

na nich vrhli Japonci. Tento trik vyviedol ruských vojakov z rovnováhy a treba priznať, že ich zachytil nepripravených.

Sovietski vojaci nevedeli utíšiť svoj hnev. Zrazu veliteľovi hlavných síl napadlo – oheň. Oznamil svoj nápad vrchnému veliteľstvu. Plán spočíval v tom, aby najskôr boli zo vzduchu zbombardované oporné body a opevnenia Kuantungskej armády, pred čím by sa japonskí vojaci museli ukryť v obranných stavbách.

Druhý plán – zahádzať poschovávaných kuantungských vojakov zápalnými granátmi a priamo zo sudov ich zalievať benzínom. Bojové pole sa v momente zmenilo na ohňové more, z jaskýň, v ktorých nezostával ani hlt vzduchu, sa valil hustý dym.

Japonským vojakom zostávali dva varianty: zadusiť sa vo vnútri alebo vyjsť von pod paľbu sovietskych guľometov.

Bojové pole sa zmenilo na chaos. V predsmrtnej agónii japonskí vojaci padali, dlávení „železnou čižmou“ sovietskej armády. Tí, ktorí dokázali prežiť, ocitli sa v sovietskom vlaku, ktorý ich viezol do mučivého zajatia.

Podľa Fenix, Čína, snímka RIA Novosti

Nová bitka 2. svetovej

Ako vidíme, druhá svetová sa stále nekončí. Delá síce dávno zmĺkli, no diplomatické a propagandistické bitky za jej výsledok prebiehajú stále. Pričom porážka i víťazstvo v nich môžu byť rovnako fatálne, ako v reálnom boji.

Dobre vieme, že ďalší útok v tejto nekončiacей sa vojne sa začne 1. septembra 2019, presne o 04.48 hod.

Do 2. sv. vojny sa zapojilo 62 štátov zo 73 vtedy existujúcich (80 % obyvateľstva Zeme). Bojová činnosť prebiehala na území troch kontinentov (ak pridáme Japoncami obsadené dva ostrovy USA, tak na štyroch kontinentoch) a vo vodách štyroch oceánov. Celkové straty dosiahli vyše 80 miliónov ľudí (odhad Číny – 35 miliónov, ZSSR 27,8 miliónov...), čo bolo 2,5–4 % svetovej populácie.

Spomienkové podujatia sa začínajú presne v tom čase (04.48 hod.) a tam (mys Westerplatte v Gdanську), kde a kedy sa začali prvé boje 2. sv. vojny (Prvé bombardovanie Poľska nemeckou Luftwaffe.).

Hostiteľom podujatia je Poľsko, ktoré sa so svojim scenárom spomienkového stretnutia pridalo na stranu

zamlčievania a falšovania dejín. Nech to jeho predstaviteľia zdôvodňujú akokoľvek. Azda aj preto ruský historik Jurij Borisenok vyhlásil v éteri rádia Sputnik, že „konanie Varšavy sa nedá logicky analyzovať“.

Čo sa bude v Poľsku pripomínať? Odrhnutie Poľskom čs. Tešínskej oblasti po Mnichovskej zrade? Nie, to sa zamlčí! Nemecký prepad Poľska? Ten jednoznačne. Vpád Červenej armády a pripojenie si k ZSSR dávnych cárskeho území? To sa zrejme bude tiež pripomínať, avšak zamlčí sa, že ruské vojská vstúpili do Poľska až po tom, ako Poľsko prestalo existovať, lebo ho predtým opustila aj jeho vláda.

Ďalší ruský vojenský historik genplk. Leontij Ševcov v článku „Vojensko-priemyselného kuriéra“ uviedol k spôsobu nadchádzajúcej spomienky na 80. výročie prepadu Poľska mimoriadne tvrdé slová: „**Podobné stretnutie bez účasti Ruska nás navracia do mnichovskej jesene roku 1938 a možno sa netreba čudovať, ak sa dohodnú o vojne v mene ustanovenia nového svetového poriadku a podpory ďalšieho záujmu „pokormidlovať“ ľudstvom. Európa cestu na východ pozná, no časy sa zmenili, aj cena bude iná,**“ napísal.

S využitím iton.tv

Viete, že...?

...Hitler sa ani náznakom nepokúsil vypáliť svoje rakety V-2 proti ZSSR? Hoci určite po tom túžil.

Rakety V-1 začali lietať na Londýn v lete 1944. Celkovo ich vraj bolo odpálených takmer 10 tisíc, do Anglicka ich však doletelo len 2,5 tisíce. Rakety V-2 začali byť odpaľované na jeseň 1944. Okrem Londýna bol cieľom asi tisíce týchto rakiet aj prístav v belgických Antverpách.

Celkové ľudské straty od rakiet „V“ sa odhadujú na 3–6 tisíc ľudí. Takže prečo ich Nemci nenasadili aj proti Sovietom?

Asi preto, že prioritne išlo o odstrašujúcu zbraň, ktorá mala veľké odchýlky dopadu na cieľ. Vraj až 16 km. Útok na mesto bol preto celkom reálny, avšak úder na vojenský objekt (most, železničný uzol, vojenská kolóna...) bol kvôli nepresnostiam dopadu nereálny. Nehovoriac o raketovom palive, ktoré bolo v tom čase v Ríši už značne deficitným.

No najdôležitejším faktom nenasadenia rakiet „V“ proti ZSSR bolo, že v roku 1944 boli už všetky hlavné sovietske ciele mimo dosahu nemeckých rakiet.

...v januári 1939, keď do podpísania paktu Ribbentrop-Molotov ostávalo takmer osem mesiacov, vtedajší prvý zástupca ľudového komisára zahraničných vecí ZSSR akademik Vladimír Potemkin (významný historik) uverejňuje článok „Medzinárodná situácia 2. imperialistickej vojny?“

(ZSSR vtedy pojem svetová vojna nepoužíval. Preň to boli imperialistické vojny.)

O dva mesiace Stalin v marci 1939 na zjazde svojej strany hodnotí medzinárodnú situáciu a hovorí, že už druhý rok prebieha nová imperialistická vojna, prebiehajúca na obrovskom území od Šanghaja do Gibraltáru, ktorá sa dotkla už vyše 500 miliónov ľudí. Nasilne sa krája mapa Európy, Afriky, Ázie a že v základoch sa otriasa celý systém tzv. mierového režimu.

Kto teda stále tvrdí, že 2. sv. vojna sa začala až útokom Nemecka proti Poľsku?

...podľa štatistik OSN dosiahol počet utečencov najvyššiu hodnotu od 2. sv. vojny, keď ich je (podľa agentúry DPA) vysídlených 70 miliónov?

Organizácia Detské dedinky SOS uviedla, že iba v roku 2018 bolo zabitých alebo zranených 12 tisíc detí. Najvyšší počet v Afganistane (3 062), v Sýrii (1 854) a v Jemene (1 698). Ďalšie tisíce detí uniesli a naverbovali ako detských vojakov.

Hlavná psychologička detských dediniek OSN Teresa Ngigiová uviedla, že ide len o preskúmané prípady, pričom hrozivé čísla sú pravdepodobne vyššie.

...útočný plán Japonska proti ZSSR v roku 1941 mal názov Kantokuen (zvláštne manévry japonskej armády)?

V mnohom tento plán opakoval plán nemeckého vpádu do ZSSR Barbarossa: mobilizácia, koncentrácia vojsk pri hraniciach...

Útok 850 tisícovej japonskej armády sa mal začať 29. 8. 1941. Odlišnosťou voči Barbarosse bol japonský zámysel výrazného nasadenia chemických a bakteriologických zbraní.

Japonci však s útokom otáľali. Dokonca aj medzi generálmi začal panovať názor, že vojnu treba začať až vtedy keď počet sovietskych divízií na Ďalekom východe poklesne z 30 na 15 divízií a techniky a letectva na dve tretiny.

„Dokonca aj Hitler sa mýli v hodnotení Sovietskeho zväzu, – bolo napísané v „Tajnom denníku vojny“ japonského generálneho štábu 28. 8. 1941. – Nehovoriac o našej priezvednej správe...“

Japonci nakoniec svoj útok odložili do jari 1942.

...v rámci medzinárodných vojnových zločinov pútajú osobitnú pozornosť koncentračné tábory a perzekúcie v okupovaných štátoch?

Sú totiž prejavom morálnej zvrátenosti, pretože ich vznik sa nedá nijako odôvodniť.

Pokiaľ útočná vojna sledovala konkrétny účel nemeckej svetovlády, besnenie gestapa prekračovalo každú mieru účelného zaistenia, ako preventívneho ochranného prostriedku proti tzv. nepriateľom ríše.

Keď každý mocenský zákrok proti životu a slobode tých, ktorí si bránia svoje najzákladnejšie právo (občiansku slobodu a slobodu národa proti utlačovateľom) je bezprávny, ťažko sa dá nájsť príliehavejší názov pre nezmyselné hromadné vraždenie zajatcov, popravy a týranie politických väzňov, perzekúcie nevinných ľudí a neľudské uplatňovanie rasových zákonov.

Všetky tieto ukrutnosti vyrastali organicky z mentality ľudu sfanatizovaného nacistickou ideológiou „Herrenvolku“ a vojnovou vášňou národa, zabúdajúceho na svoju ľudskú dôstojnosť.

A. Mikundová a – r –

• **Banská Bystrica – Fončorda „B“:** Vojtech Lukačka 86 rokov.
 • **Banská Bystrica – Radvaň:** Marta Kollárová 75 rokov.
 • **Banská Bystrica – Rudlová:** Janka Žilová 50 rokov.
 • **Banská Bystrica – Stred:** Gita Országhová 89 a Marta Kánová 80 rokov.
 • **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Juraj Dobrota 81, Eva Jaseňovcová 75, Elena Kožejová 65 a Mgr. Jana Macháčková 55 rokov.
 • **Bernolákovo:** Viera Valkovičová 83 a Terézia Varečková 81 rokov.
 • **Bratislava 7:** Ladislav Graus a Emília Michalíková 88 a Mária Silvánová 81 rokov.
 • **Bratislava 18:** Eva Polláková 65 rokov.
 • **Bratislava 20:** František Kaša 82 rokov.
 • **Bratislava 37:** RSDr. Imrich Tóth 75 rokov.
 • **Breznička:** Jozef Knechta 91 rokov.
 • **Bzince pod Javorinou – Cetuna:** Alžbeta Gašparíková 98 rokov.
 • **Cinobaňa:** Gabriel Kaňák 75 rokov.
 • **Čierny Potok, arm. gen. L. Svobodu:** Helena Kožiaková 91 rokov.
 • **Detva:** Mária Ostrihoňová 92, Ján Krnáč a Jozef Golian 86, Božena Markošová, Jozef Vilhan a Štefan Náhlík 85, Amália Ľalíková 83, František Šufliarský a Jozef Debnár 81, Jozef Murín 80, Mária Kukuliaková, Jozef Černák a Zdenek Hradecký 70, Viera Chlebníčanová a Emília Richterová 65, Elena Gondová 55 a Ondrej Richter ml. 45 rokov.
 • **Dolný Kubín:** MVDr. Jaroslav Prokop 94, Marta Kyselová 93, Branislav Thurský 92 a Peter Hunčaga 83 rokov.

• **Donovaly:** Oľga Bullová 80 rokov.
 • **Galanta:** Anna Šupalová 80 rokov.
 • **Harmanec:** Ján Schmidt 84 rokov.
 • **Hrušov:** Lýdia Kubovicsová 60 rokov.
 • **Humenné:** Štefan Bachura 60 rokov.
 • **Kalinovo:** Nadežda Lacová 83 rokov.
 • **Kokava nad Rimavicou:** Jolana Nuňuková 83 rokov.
 • **Kordíky:** Mária Voskárová 70 rokov.
 • **Kremnica:** Valéria Adamová 97 rokov.
 • **Lipany:** Žofia Hardoňová 95 a Anna Dzúrová-Trnovská 90 rokov.
 • **Liptovská Osada:** Mária Bačovská 95 a Anna Jozefková 82 rokov.
 • **Liptovská Teplička:** Mária Gajdošová 90 a Ľudmila Gajdošová 80 rokov.
 • **Lučenec I.:** Veronika Kluková 81 rokov.
 • **Martin – Stred:** Pplk. v. v. Jozef Černaj 80 rokov.
 • **Martin – Východ:** Jela Zajacová 85 rokov.
 • **Málinec:** Ivana Ulická 45 rokov.
 • **Medzibrod:** Bartolomej Hraško 97 rokov.
 • **Medzilaborce:** Andrej Savka 94 a Pavel Špan 70 rokov.
 • **Očová:** Pavel Mihál 96 a Juraj Holík 82 rokov.
 • **Partizánska Ľupča:** MUDr. Anna Laciová a Jozef Chalupka 84 a Alena Gálfová 65 rokov.
 • **Pohorelá:** Michal Siman 70 a Janka Majcuthová 50 rokov.
 • **Pezinok:** Anna Dubinyová 93 rokov.
 • **Plavnica:** Štefan Kyšľa 60 rokov.
 • **Prievidza:** Agnesa Mazániková 91 a Jozef Cigulka 80 rokov.

• **Radvaň nad Laborcom:** Ing. Vladimír Misník 65 rokov.
 • **Revúca, gen. Viesta:** Mária Čipková 88, Július Kvetko 81, Judita Brdárska a Stanislav Poljak 70, Ing. Jaroslav Gočaltovský 65, Ján Gabaj a Roman Gabaj 55, Soňa Šoteková 50 a Štefan Lelkeš 35 rokov.
 • **Rimavská Sobota 2:** Jolana Zigová 75, Elena Sločiková 70 a Mgr. Ľubica Kupcová 65 rokov.
 • **Rimavské Brezovo:** Mária Šišiaková 87 rokov.
 • **Spišská Nová Ves:** Ján Ďurák a Anton Glab 75, Zora Šavelová a PhDr. Miroslav Semeš, PhD. 70 rokov.
 • **Stará Ľubovňa:** František Krett 83 a Štefan Chovan 80 rokov.
 • **Sučany:** Mária Milanová 82, Jozef Petričko 80 a Ing. Vladimír Malko 70 rokov.

• **Tlmače:** Emília Červenáková 70 rokov.
 • **Trenčín 1:** Ing. Helena Čavojská 83 a Ing. Juraj Gerlici 40 rokov.
 • **Zvolen – Centrum 1:** Anna Libiaková 93 a Ing. Ján Gubčo 90 rokov.

• **Zvolen – Zlatý Potok:** Šarlotta Murinová 70 rokov.
 • **Zvolenská Slatina:** Margita Hroncová 81 rokov.
 • **Vráble:** Mária Mikleová 80 rokov.

Jubilantom srdečne blahozeláme.

Gratulujeme jubilantom

• Dňa 22. júna 2019 oslávila krásnych 70 rokov MUDr. Ľubica Heribanová, dlhoročná aktívna členka ZO SZPB v Trnave, dcéra priameho účastníka SNP Jána Kotrlu, ktorý bol príslušníkom bojovej skupiny Topľa a Sitno.

• Dňa 15. júna 2019 oslávil 60 rokov predseda ZO SZPB Suchá nad Parnou Peter Martišovič, syn účastníka SNP Jozefa Martišoviča.

ObIV SZPB v Trnave dodatočne žela jubilantom pevné zdravie, šťastie, pohodu a ešte veľa krásnych rokov v kruhu rodiny a priateľov.

Terézia Prokopová

Jubileum známeho harmonikára

Dňa 27. 8. 2019 sa dožil 77 rokov oblasťný tajomník SZPB v Lučenci Rudo Václavík. Protifašistická verejnosť ho pozná najmä ako nevšedného harmonikára.

Za jeho národnými i partizánskymi pesničkami sa však skrýva človek, ktorý v mladosti prišiel o otca na popravisku v Kováčovej.

Rudko, k tvojej 77-mičke ti nielen antifasisti ZO SZPB armádneho generála Ľudvíka Svobodu, ale azda aj všetci, ktorí aspoň raz počuli tvoju harmoniku, želajú pevné sibírske zdravie a kaukazskú dlhovekosť. Ku gratulácii sa pripájajú aj darcovia krvi, ktorých si pozdravil svojimi tónmi pri príležitosti 75. výročia SNP.

Jozef Púpala

Bude hrob Kukorelliho rodičov zrušený?

Rodinný hrob otca Ľudvíta Kukorelliho (*1876) a jeho manželky Márie (druhej matky generála) je na košickom verejnom Cintoríne sv. Rozálie.

Traja Košičania Anton, Andrej a Marek, keď zistili neblahý stav hrobového miesta (zarasteného popínavými rastlinami, zaneseného ihličím), navyše označeného oznamom o jeho zrušení, okamžite ho očistili.

Dúfajme, že takto rázne budú konať aj kompetentní a zachránia miesto posledného odpočinku rodičov hrdinu SNP, brigádneho generála in memoriam Ľudvíta Kukorelliho.

Pre rýchle a rázne konanie v Košiciach to platí mnohonásobne. Na Cintoríne sv. Rozálie vo veľkom reštaurujú hrobky košickým maďarom a maďarizátorom. Hrob rodičov hrdinu SNP má byť však zrušený!

Dúfame, že nebude potrebné vyzvať „dotknutú osobu“ Ľudvíta Kukorelliho: „Vstaň z mŕtvych, slovenský hrdina, a ratuj hrob svojich rodičov!!!“

Anton Meteňko, ZO SZPB Košice-Juh

Aktivisti Andrej a Marek.

Konevova vnučka Čechom bez servítky

Dňa 23. augusta bol na ruské ministerstvo zahraničia pozvaný český diplomat, ktorý je dočasne poverený spravovaním záležitostí Českej republiky v RF. Bol mu vyjadréný rozhodný protest v súvislosti s ďalším zneuctením (v noci z 21. na 22. 8. 2019, predtým v máji 2018) pamätníka maršala ZSSR Ivana Koneva v Prahe.

Ministerstvo obrátilo pozornosť českého diplomata na systémový charakter týchto protiprávných konaní. „Podobné výtržnosti vandalov a otvorenú zhovievavosť voči nim zo strany miestnych úradov považujeme za snahu prekrútiť a prepísať dejiny, znížiť význam Veľkého víťazstva, nanútiť spoločnosti negatívny obraz vojakov – osloboditeľov, ktorý nezodpovedá historickej pravde,“ zdôraznilo ruské MZV.

Ministerstvo pripomenulo, že postava maršala

má s Českom spoločný len víťazný máj v roku 1945, keď vojská 1. UF pod Konevovým velením oslobodili Prahu od nacistov. V súvislosti s tým „osobitné pobúrenie vyvolávajú pokusy českých „historikov“ spojiť meno Ivana Koneva s udalosťami z augusta 1968, ku ktorým maršal nemal žiadny vzťah“.

„Vyzývame Prahu, aby ukončila podobné provokačné výtržnosti, aby našla a potrestala vandalov a aby uviedla pamätník do zodpovedajúceho stavu, aby zabezpečila jeho zachovanie pre budúcnosť,“ dodali na ruskom ministerstve.

Mimoriadne ironicky ostro sa na adresu „hrdinských“ českých vandalov ozvala vnučka maršala I. S. Koneva Elena Koneva keď povedala: „Bojovať s pomníkmi. Na boj so živými chýbala odvaha!“

–r–

Smútočný oznam

Dňa 22. augusta dotieklo srdiečko 69-ročného predsedu ZO SZPB Zavar – Brestovany – Lovčice JUDr. Janka Fančoviča, ktorý bol aj podpredsedom Oblastného výboru SZPB v Trnave a bývalým členom redakčnej rady dvojtyždenníka Bojovník.

Češť jeho pamiatke!

– TP –

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Brezno 1:** s 80-ročnou Annou Belkovou.
 ■ **Detva:** so 69-ročným Pavlom Majdanom a 71-ročnou Máriou Schrekovou.
 ■ **Lipany:** s 96-ročným Michalom Šlosárom.
 ■ **Trenčín 1:** s 85-ročným Jozefom Petrejeom, 87-roč-

ným Štefanom Koňušikom a 90-ročným Ľudovítom Ponom.
 ■ **Partizánska Ľupča:** so 66-ročným Jozefom Stankovianským a 62-ročným Jaroslavom Moravom.

Češť ich nehynúcej pamiatke!

Dňa 27. augusta bola v kostole ECAV v Považskej Bystrici slávnostne uvedená dokumentárna kniha z obdobia 2. svetovej vojny

Okamihy vzdoru

v okresoch Považská Bystrica, Púchov a Ilava

Jej autormi sú priamy účastník Slovenského národného povstania Vladimír Fraňo z Lednických Rovní a Púchova (5. 4. 1926–13. 6. 2012) a publicista Pavol Vitko žijúci v Bratislave, ktorý sa narodil v Považskej Bystrici (1964).

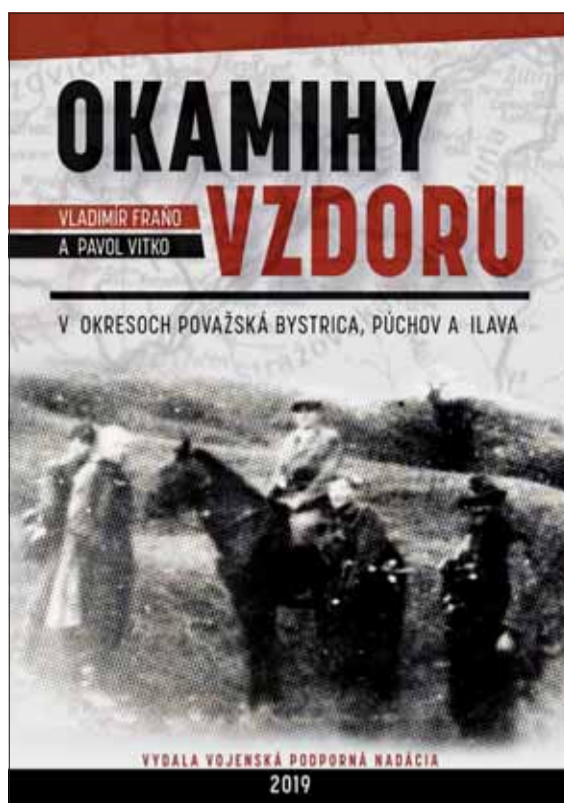
Vladimír Fraňo, v minulosti o. i. aj funkcionár Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, pripravoval publikáciu takmer dve desaťročia. Nakoľko ju nevládal dokončiť, pred smrťou požiadal Pavla Vitka o jej doplnenie a vydanie. Stalo sa tak pri príležitosti 75. výročia SNP.

V úvode knihy jej spoluautor a zostavovateľ Pavol Vitko predstavuje partizánsku rodinu Fraňovcov, ktorá sa celá zúčastnila SNP (otec, matka, ich dve dcéry a syn Vladimír, spoluautor knihy).

V prvej časti je publikovaný text Vladimíra Fraňa o protifašistickom odboji a partizánskom hnutí v okresoch Považská Bystrica, Púchov a Ilava. Zaoberá sa vývojom situácie v ilegálnom hnutí odporu v regióne a prináša informácie o činnosti jednotlivých partizánskych skupín.

V druhej časti sú konkrétne príbehy ľudí z uvedeného regiónu, ktorí bojovali proti fašizmu na východnom či západnom fronte, boli perzekvovaní počas holokaustu, trpeli v nemeckom zajatí, atď. Jednotlivé príbehy sú doplnené príslušným historicko-vojenským rámcom.

V dobe, keď sa predierajú k slovu rôzne neonacistické zoskupenia manipulujúce históriu, je základným cieľom vydania knihy posilniť hrdosť najmä mladých ľudí na boj ich predkov proti fašizmu. Prispieť k ich historickému povedomiu, k úcte voči obetiam vojny a k tradíciám protifašistického odboja. A to nielen v regióne stredného

Považia, ktoré síce nebolo centrom SNP, ale ktoré má tiež svojich hrdinov hodných úcty. Treba pritom dodať, že Okamihy vzdoru v okresoch Považská Bystrica, Púchov a Ilava nie sú encyklopédiou protifašistického odporu v uvedenom regióne, ktorá ani zďaleka nie je zmapovaná úplne. Sú skrátka okamihmi, ktoré tvoria tamjšiu nepochybne oveľa väčšiu mozaiku odvahy a hrdosti v rokoch 1935 až 1945.

Približne 200 stranová kniha je ilustrovaná takmer 300 fotografiami či dobovými dokumentmi. Vydavateľom je Vojenská podporná nadácia. Vydanie je neziskový projekt a výťažok bude využitý na charitatívne projekty a na podporu vojenských tradícií realizovaných prostredníctvom Vojenskej podpornej nadácie (<http://vojenskana-dacia.sk/>).

Kniha

Kto prinútil Hitlera prepadnúť Stalina?

Kniha s týmto názvom sa objavila na českých pulkoch. Do slovenčiny preložený titulok je rozšírený o poznámku „Zakázané ovocie chutí najlepšie“.

Kniha od Nikolaja Viktoroviča Starikova sleduje Hitlerovu cestu od okamihu jeho objavenia sa až do osudového útoku na Sovietsky zväz. Sú v nej vymenované mená osobností, ako aj udalostí, ktoré už väčšinou poznáme, táto kniha je však veľmi cenná výkladom ich nadväzností. Ponúknutou optikou vidíme Hitlerovu kariéru ako nejaký politický curling.

Čitateľ sa stáva svedkom neuveriteľného a takmer nekonečného reťazca „náhod“, ktoré Hitlerovi vždy v potrebný okamih priplietli jednotlivé politické príležitosti a pomocníkov na ich realizáciu. Čitateľ zistí pri tom aj to, že každému zásadnému pokroku vodcovej NSDAP predchádzala zmena v zahraničnopolitickej situácii sveta, väčšinou v Sovietskom zväze.

Ponúkaná kniha umožňuje nazerať na Veľkú októbrovú socialistickú revolúciu ako na nezvládnutý investičný projekt. Spomína na strastiplný hospodársky vývoj Výmarskej republiky, čitateľ si tak

osvojí metódu zvládnutia hospodárskej krízy v priebehu niekoľkých dní.

Okrem iného zoznamuje čitateľa s Hitlerovým prvým kurátorom jeho slávneho eposu a naučí ho anektovať cudzie územia bez nadväzujúcich sankcií. Otvorí tiež logiku výberov dejísk olympiády vtedy a dnes, prezradí, ako to bolo s Krišťáľovou nocou a občianskou vojnou v Španielsku.

Pre nášho čitateľa je však mimoriadne cenné, že kniha ponúka aj odlišný, ba až nezvyčajný výklad mníchovských udalostí a aj vzniku Slovenského štátu. Taktiež je v nej ponúknuté vysvetlenie prečo Francúzsko tak rýchlo podľahlo Nemecku a prečo boli v Anglicku bombardované civilné ciele a nie vojenské.

V anotácii ku knihe Nikolaja V. Starikova sa dozvieme, že toto dielo je aj učebnicou geopolitickej logiky. Ak si odmyslíme uvádzané dátumy, získame pri jej čítaní dojem, že pracujeme s metodologickou príručkou na pochopenie ostatných svetových konfliktov. Vráťane tých, ktoré nás ešte len čakajú.

Spracované podľa internetu

Ruský rebríček najobľúbenejších filmov o vojne

Všeruské centrum na prieskum verejnej mienky zistilo, že 26 % respondentov má najradšej film „Do boja idú jediní starci“ od Leonida Bykova.

Na druhé miesto zaradili film „A rána sú tu tiché“ od Stanislava Rostockého (20 %) a na tretie „Bojovali za vlasť“ od Sergeja Bondarčuka (15 %). Štvrtým najpopulárnejším sa ukázal byť televízny seriál „Sedemnást’ zastavení jari“ od Tatiany Lioznovej, ktorý uprednostnilo 13 % opýtaných. No a rovnaký počet respondentov považuje za najlepší už čisto ruský film „T-34“ od Alexeja Sidorova.

Minimálne štyri prvé filmy sú veľmi dobre známe aj našim divákom.

Prieskum bol robený tesne pred Dňom víťazstva.

– r –

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 4)

■ Špiónsky bordel nacistov

V „Salóne Kitty“ vykonávali mladé ženy osobitnú službu na blaho Vodcu, národa a vlasti: počas horizontálnej polohy na rozkaz hlavy SS H. Himmlera vyťahovali zo svojich vysoko postavených klientov tajomstvá,“ píše nemecký Focus.

Raz sa dostal k prostitútke mernom Liza Ackermannová komissár berlínskej polície na boj s prostitúciou, píše novinár Armin Fuhrer. Chlapík postavil Lizu pred voľbu: „alebo bude ako robotníčka pracovať v závode na výrobu tankových pásov alebo bude v zariadení SS špióniť zahraničných hostí a nacistických funkcionárov. Liza Ackermanová si vybrala remeslo, ktoré už ovládala.“

„Liza Ackermanová bola, pravdepodobne, jedinou pracovníčkou „Salóna Kitty“, ktorá v roku 1976 absolútne otvorene hovorila o svojej práci v nevestinci SS. (...) Pred tridsiatimi rokmi bola jednou z 20-tich krásavíc, ktorých si esesáci špeciálne vybrali na službu v „Salóne Kitty“. „Idea zriadiť si vlastný bordel prišla na um R. Heydrichovi a jeho spolupracovníkovi W. Schellenbergerovi,“ hovorí sa v článku.

Salón bol založený približne v roku 1930 Katarinou Zammitovou, ktorá bola skôr známa pod menom Kitty Schmidt. „Nebola stúpenkyňou národného socializmu, práve naopak. V roku 1939 sa dokonca pokúsila o útek z Nemecka, no na nemecko-holandských hraniciach ju chytili a vydieraním postavili pred voľbu: alebo dá svoj salón k dispozícii SS alebo ju vyšlú do koncentračného tábora.“

„Dámy Salóna Kitty, špiónky v krajovej bielizni, mali vymaňovať od svojich klientov tajomstvá, ktoré mohli byť užitočné Tretej ríši a jej plánom na dobytie sveta. Mali s mužmi hovoriť o vojenských a politických záležitostiach a potom to hlásiť bezpečnostnej službe SS,“ uvádza Focus.

Vhodné ženy do salónu SS vyhľadávala skupina psychologov, lekárov a prekladateľov vo všetkých nemeckých nevestincoch. Adeptky mali byť všestranne vzdelané a vybavené cudzími jazykmi. Navyše mali byť presvedčenými národnými socialistkami a „nymfomankami“ (pohlavne chorobne vzrušivé – pozn Bojovník). Medzi vysokopostavenými hosťami sa ocitol nielen taliansky veľvyslanec, ale aj taliansky minister zahraničia gróf Ciano, ktorý bol zaťom Benita Mussoliniho. „Počas jednej návštevy salónu sa gróf preriekol, že on i jeho svokor radi žartujú na účet Hitlera, ktorého nazývali klaunom.“

„Návštevy láskyplných Talianov boli vždy mimoriadne dlhé, pretože tí ich využívali nielen na sexuálne hry, ale aj na dlhé rozhovory,“ píše list a potvrdzuje to názorom Lízy Ackermannovej: Oni si radi podiškuovali.“

„Gróf Ciano bol vraj nežný a bezvadný milenec, ktorý mal len jednu zvláštnosť: keď sa záležitosť blížila k diplomatickej komunikácii iného druhu, nikdy si nedával dole svoje čierne ponožky.“

Esesáci prestali spravovať bordel v roku 1942. Skončili sa totiž ich nádeje na prínos salónu v tom, že cezeň získajú nové informácie. Navyše bol spáchaný atentát na jeho krstného otca Reinharda Heydricha.

„Katarína Zammitovej dovolili aj ďalej spravovať bordel, vrátane povinnosti zachovávať o ňom mlčanie,“ dodáva nemecký Focus.

Podľa Focus, august 2019

■ Rozsah represii v ZSSR: Čo hovoria archívy?

Psychologická vojna proti Rusku sa vedie na niekoľkých frontoch. Z nich sa o vplyv na myslenie ľudí najurputnejšie boje odohrávajú v oblasti pohľadu na sovietskú históriu. O čo tu ide?

Natalia Naročnickaja podstatu tohto konfliktu vo svojej knihe „Rusko a jeho miesto vo svete; za čo a s kým sme bojovali“ vysvetľuje takto: „Podstata tkvie v plnej a definitívnej demonizácii komunistického stalinistického Sovietskeho zväzu. Na dosiahnutie tohto cieľa bolo nutné komunistický ZSSR stotožniť s hitlerovským nacistickým režimom a privliecť zadnými dvierkami už neexistujúci ZSSR pred akýsi virtuálny norimberský tribunál.“

Lenže nepriateľom Ruska ani to nestačí. Pohľad Západu na rozsah represii v ZSSR nás má presvedčiť, že v sovietskom Rusku si vlastní ľudia povraždili viac obyvateľov, než nacistická hitlerovská invázia počas Veľkej vlasteneckej vojny, ktorá stála Sovietsky zväz asi 27 miliónov životov (prítom vojakov padlo asi 8,7 miliónov). Za hranicami ZSSR vychádzali knihy autorov ruskej národnosti, kde počty obetí sovietskeho režimu zodpovedali tejto propagandistickej požiadavke.

HSP, 18. 7. 2019 (krátené)

Voltaireho skúsenosť

Voltaire, vlastným menom François-Marie Arouet, bol francúzsky filozof a najznámejší francúzsky osvietenický spisovateľ. V tomto čase sa internetom šíri jeden z jeho postrehov, ktorý sa stal v podstate nesmrteľným.

„V živote stretnete dva druhy zlodějov. Obyčajného, bežného zlodēja, ktorý vám ukradne vaše peniaze, vašu náprsnú tašku, hodinky, vášho koňa atď. Druhým typom je politický zloděj. Ten vás pripraví o vašu budúcnosť, o vaše sny, o vaše vedomosti, ukradne vám váš

zárobok, vaše vzdelanie, vaše zdravie, zbaví vás sily a energie a nakoniec aj vášho úsmevu. Veľkým rozdielom medzi týmito dvomi druhmi zlode-

jov je, že obyčajný zloděj si vyberá vás, aby vás pripravil o to, čo vám patrí, kým politického zlodēja, ktorý vás potom pripraví o celú vašu životnú perspektívu, si vyberáte vy sami. Ďalší veľký rozdiel (a nie posledný) medzi nimi je, že bežný zloděj je obvykle políciou stíhaný, zatiaľ čo politický zloděj je zvyčajne políciou chránený.“ Nuž čo, má pravdu tento francúzsky filozof, ktorý sa narodil 21. 11. 1694?

ZRNKÁ HUMORU

Dajte politikom minimálnu mzdu. Až potom uvidíte ako rýchlo sa môžu požiadavky občanov meniť k lepšiemu. Je krásne vedieť, že niekomu chýbaš. Ja to poznám. Keď niekam prídem, vždy mi vravia: Už len ty si tu chýbal... Takzvané priateľ'stvá. Sú veľmi zlé. Najmä pre pečeň.

Keď si žena vypije občas trochu vína a poriadne si poplače, to nie je slabosť. To je reštart! Je úplne jedno koľkokrát had vymení kožu. Vždy to bude had.

Ak mu prekáža tvoje: Kde si? S kým si? Čo robíš? Nech si nájde niekoho, komu bude ukradnutý.

Čo je ten zostatkový alkohol? Mne väčšinou nič nezostane. Stále sa vraví koľko ľudí zomrelo kvôli alkoholu. Napadlo ale niekedy niekomu koľko ľudí sa vďaka nemu narodilo? Niektorí ľudia potrebujú občas poťapkať. Najlepšie panvicou po hlave.

Muži nestarnú: Šediny ich zdobia, okuliare ich robia inteligentnejšími, vrásky im svedčia. Žiadne krčové žily. Žiadna celulitída a klimaktérium už vôbec nie. A zrazu nás neočakávane opustia navždy.

Pravda je taká: Že najlepšie na chudnutie sú zemiaky. Ale pozor! Nie jesť, ale kopat!

Chlap má ťažký život. Líbiš jednu, oženíš sa s druhou, s treťou spávaš a ešte musíš chodiť aj do roboty... Pracujúca, vždy upravená žena... S čistou domácnosťou a navarenou teplou stravou je ako yeti... Každý o nej počul, no nikto ju nevidel. Život ženy sa delí na tri obdobia: 1. Ide na nervy svojmu otcovi. 2. Ide na nervy svojmu mužovi. 3. Ide na nervy svojmu zaťovi. Motto zamestnanca: Predstierame, že pracujeme, pretože firma predstiera, že nás platí...

Nikdy nenechávaj ženu dlho samú. Môže totiž zistiť, že ťa nepotrebuje.

HISTORICKÝ KALENDÁR

23. august 1944 – Pod maskovaným titulom – nočné cvičenie bratislavskej posádky v plnej poľnej – sa na prístupoch k Bratislave pripravovali opatrenia na obranu hlavného mesta (plán aspoň na 3 dni). Veľvyslanec Ludin s ministrom Machom a šéfom nemeckej vojenskej misie to však rýchlo zarazili. 24. august 1939 – Nemci oznámili Tisovi podrobnosti plánu útoku proti Poľsku, navrhúc mu za spoluprácu pripojenie k Slovensku územia do starej slovensko-poľskej hranice. Návrh zodpovedal rezolúcii masového protipoľského zhromaždenia, ktoré sa konalo v Bratislave 22. 8. 1939. Dňa 26. 8. Slovensko vyhlásilo mobilizáciu. Dňa 28. 8. Tiso vystúpil pred národom a informoval ho o hrozbe, ktorú Poľsko predstavuje pre Slovákov. 25. august 1942 – ÚŠB vydala nariadenie na zatknutie všetkých Židov a ich internovanie do sústredovacieho tábora v Žiline. 25. august 1944 – Partizánske jednotky obsadili Martin a začali podnikať akcie proti hitlerovským skupinám zahniezdeným v dôležitých podnikoch a komunikačných uzloch. Súčasne boli vyzbrojovaní robotníci miestnych závodov. 27. august 1941 – Moskovský rozhlas začína slovenské vysielanie relácie Za slovenskú slobodu. 27. august 1944 – Na povstaleckú stranu prechádza celá posádka v Martine a pridáva sa k nej aj pohotovostný žandársky oddiel, ktorý poslal Mach proti partizánom. 27. august a 16. september 1947 – Na pracovnej konferencii v auguste 1947 prejavili slovenskí partizáni nespokojnosť s priebehom akcií proti banderovcom a ponúkli svoju účasť v bojoch. K ich iniciatíve sa pripojili i českí partizáni a Zväz vojakov SNP. 27. až 29. august 1948 – Konali sa prvé samostatné zjazdy Zväzu vojakov SNP, Zväzu slovenských partizánov, Zväzu protifašistických politických väzňov a ilegálnych pracovníkov a Čs. obce legionárskej, ktoré na spoločnom ustanovujúcom rokovaní v Košiciach prehodnotili a schválili návrh na ich zlúčenie do jednej organizácie a prijali názov Zväz ľudových protifašistických bojovníkov. 28. august 1944 – V Turčianskom Svätom Martine je zlikvidovaná nemecká misia na čele s generálom Ottom (cca 30 vysokých nemeckých dôstojníkov). 28. august 1944 – V Novákoch je rozpustený najväčší koncentračný tábor na Slovensku. Oslobodených je 1 589 väzňov. 28. august 1944 – Vo Vrútkach revolučný NV vyhlásil Čs. republiku. Francúzsky partizánsky oddiel obsadil vrútockú stanicu, poštu a kontroloval vlaky na trati Žilina – Košice. 29. august 1944 – Hlava slovenského fašizmu (ktorý sa nechával oslavovať ako „prvá hlava slovenského štátu po 1020 rokoch“) navrhuje s pomocou esesáckych hrdlorezov likvidovať vlastnú armádu. Dôkaz? Ludinov telegram do Berlína! „...prezident Tiso navrhuje bleskove odzbrojiť celú slovenskú armádu, len čo budú k dispozícii dostatočné nemecké sily. Prihovám sa naliehavo za tento návrh a za jeho skoré uskutočnenie.“ 29. august 1944 – Jednotky nemeckej armádnej skupiny Heinrici dostávajú rozkaz a 31. augusta začínajú odzbrojovať východoslovenské divízie. 30. august 1944 – Dňa 29. augusta o 20.00 hod. Golian vydáva slovenskej armáde rozkaz postaviť sa na odpor, začať všade povstanie. Na druhý deň bol rozkaz vydaný aj písomne: „Zradná vláda Slovenskej republiky ústami generála Čatloša povolala na Slovensko nemecké jednotky. Slovenské jednotky ako súčasť čs. armády, verné zásadám demokracie a slobody, postavlia sa za spoluúčasti celého národa na odpor...“ 30. august 1944 – V B. Bystrici začal vysielat Slobodný slovenský vysielateľ. Profesor štátnej priemyselnej školy Ladislav Sára prečítal proklamáciu o obnovení Československej republiky. 31. august 1941 – „Treba zabrániť, aby cudzia, menejcenná židovská krv, sa vlievala do tela slovenského národa, aby cudzorasoví odporní židáci mohli przniť slovenskú krv a bastardizovať slovenský národ,“ Ľudové noviny. 31. august 1944 – Veľvyslanec Fierlinger hovorí v moskovskom rozhlase: „Nech sa slovenský ľud spoľahne na Červenú armádu, ktorá vykoná všetko, čo bude v jej moci.“ 31. august 1944 (až 4. september 1944) – Začiatok bojov o Strečniansku tiesňavu, ktorý trval 5 dní. Vďaka tomuto odporu sa získal čas na sformovanie povstaleckých frontov a na zaujatie obranneho postavenia. 31. august 1944 – Okolo 13.00 hod. vtrhli od Košíc do Prešova Nemci, prakticky bez odporu obsadili štáb armády a všetky dôležité spoje.

Správne vylúštenie tajničky z č. 15/16 znie: Po niečom túžiť je už dôvod žiť. Knihu posielame Ing. Vladimírovi Mezencevovi z Kráľoviec. Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovnik@szpb.sk.